

**ULKOASIAINMINISTERIÖN
TOIMINTA- JA TALOUSSUUNNITELMA
SEKÄ
KEHYSEHDOTUS
2014 - 2017**

Tammikuu 2013

ULKOASIAINMINISTERIÖ
UTRIKESMINISTERIET

SISÄLTÖ

Johdanto	3
Toimintaympäristö.....	3
Vuoden 2012 tavoitteiden toteutuminen.....	3
Toimintaympäristö ja ulkoministeriön strategiset prioriteetit.....	9
Vaikuttavuus ja toiminnallinen tuloksellisuus	12
Ulko- ja turvallisuuspolitiikka	12
Kauppapolitiikka ja kaupallis-taloudelliset suhteet	15
Kehityspolitiikka ja kehitysyhteistyö.....	17
Kansalaispalvelut	19
EU-oikeudelliset ja kansainvälisoikeudelliset asiat.....	20
Valtioiden ja kansainvälisten järjestöjen edustautuminen Suomessa	21
Ulkoasiainhallinnon muut kansainväliset tehtävät	22
Johtaminen, hallinto- ja muut tukitehtävät	23
Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	27
Suunnittelukauden määrärahat.....	29

Johdanto

Suomen turvallisuus, hyvinvointi ja menestyksen edellytykset perustuvat laajalaaiseen yhteistyöhön muiden valtioiden ja kansainvälisten toimijoiden kanssa. Suomen ulkopoliittikan tavoitteena on kansainvälisen vakauden, turvallisuuden, rauhan, oikeudenmukaisuuden ja kestäväen kehityksen vahvistaminen, köyhyyden vähentäminen sekä oikeusvaltion, demokratian ja ihmisoikeuksien edistäminen.

Ulkoministeriön toiminnan keskiössä ovat ulko- ja turvallisuuspolitiikka sekä ulkopoliittisesti merkittävät asiat. Toiminta perustuu hyviin kahdenvälisiin suhteisiin, vahvaan vaikuttamiseen Euroopan unionissa (EU) ja tehokkaaseen monenkeskiseen yhteistyöhön osana kansainvälistä yhteisöä. Ministeriö edistää Suomen kaupallistaloudellisia etuja ja vastaa kehityspolitiikasta ja kehitysyhteistyöstä sekä vaikuttaa globalisaation hallintaan, kehittää kansainvälistä ja EU-oikeutta sekä huolehtii julkisuusdiplomatiasta. Ministeriön edustustoverkko palvelee suomalaisia ja koko suomalaista yhteiskuntaa. Edustustoverkon merkitys ja kattavuus korostuvat kansainvälisessä vaikutamisessa.

Ulkoministeriön arvot ovat yhteistyö, luovuus ja tuloksellisuus.

Toiminta- ja taloussuunnitelma perustuu pääministeri Kataisen hallitusohjelmaan ja hallinnonalan keväällä 2012 vahvistamiin strategisiin prioriteetteihin vuosille 2013 – 2017. Näiden ja muiden hallituksen politiikka-asiakirjojen sekä eduskunnan hyväksymien linjausten pohjalta on hallinnonalalle määritelty suunnittelukauden 2014 – 2017 vaikuttavuus- ja toiminnallisen tehokkuuden tavoitteet, jotka ohjaavat hallinnonalan toimintaa ja painopisteiden asettamista sekä voimavarojen kohdentamista.

Tämä toiminta- ja taloussuunnitelma on samalla ministeriön kehusehdotus.

Toimintaympäristö

Vuoden 2012 tavoitteiden toteutuminen

Ulkoministeriö toimi tavoitteellisesti EU:n ulkosuhteiden johdonmukaisuuden vahvistamiseksi ja Suomen EU-tavoitteiden edistämiseksi. Suomi tuki aktiivisesti korkean edustajan työtä. Lisäksi panostettiin pidemmän tähtäimen strategiaan ohjausinstrumentteihin (EU:n turvallisuusstrategia, ihmisoikeusstrategia, ns. strategiset kumppanuudet). Haasteellisen agendan vuoksi vierailujen ja pääkaupunkivaikuttamisen painoarvo on noussut, kun EU:n yhtenäisyys ja päätöksentekokyky ovat olleet koetuksella. EU:n ulkosuhdehallinnon toiminta vakiintui. Suomalaisten rekrytointia EUH:iin on tuettu aktiivisesti, koska mm. päällikkötason nimityksissä ei ole saavutettu toivottuja tuloksia. Laajentumisprosessissa painotettiin uskottavaa ehdollisuutta etenemisen edellytyksenä. Suomi pyrki estämään haitallisen kehityksen Turkin EU-lähentymisen osalta Kyproksen puheenjohtajuuskaudella. Twinning-toiminta jatkui vilkkaana ja vuoden aikana aloitettiin Suomen kansallisen asiantuntija-avun koordinointi Kreikka Task Forcen kanssa Kreikan julkisen hallinnon mittavien uudistusten toimeenpanon edistämiseksi. Ulkoministeriö jatkoi Suomen etujen mukaista asiantuntevaa valtioasiaintoimintaa EU-tuomioistuimessa ja komission rikkomusmenettelyissä.

Ministeriö panosti johdonmukaisesti EU:n yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan sekä yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan kehittämiseen korostaen tarvetta strategisen lähestymistavan lisäämiseen EU:n ulkosuhteissa. Suomi osallistui aktiivisella panoksella EU:n suorituskykytyöhön ja kokonaisvaltaisen lähestymistavan edistämiseen. Nato-kumppanuusyhteistyön kehittämistä jatkettiin ja turvallisuuspoliittista yhteistyötä Pohjoismaiden kesken tiivistettiin edelleen. Suomen aktiivinen osallistuminen kansainväliseen sotilaalliseen ja siviilikriisinhallintaan jatkui. Siviilikriisinhallinnan painopisteinä säilyivät Kosovo ja Afganistan. Sotilaallisen kriisinhallinnan osalta painopiste oli Afganistanissa ja Lähi-idässä. Keväällä Suomi tarjosi 10 sotilastarkkailijaa YK:n UNSMIS-tarkkailuoperaatioon Syyriassa, ja Suomen osallistuminen Libanonin UNIFIL-operaatioon yhdessä Irlannin kanssa käynnistyi.

Suomi vaikutti aktiivisesti ja korkealla profiililla Yhdistyneissä Kansakunnissa (YK) panostaen kansainvälisen rauhanvälitystoiminnan sekä naisten aseman ja oikeusvaltiokehityksen edistämiseen, ja osallistui YK:n kokonaisvaltaiseen reformityöhön. Ihmisoikeuksia edistettiin monenkeskisillä foorumeilla. Kesäkuussa julkaistiin Suomen toinen kansallinen 1325-toimintaohjelma. Suomi edisti naisten keskeistä asemaa yhteiskunnallisessa kehityksessä sekä rauhan ja turvallisuuden aikaansaamisessa useissa kansainvälisissä yhteyksissä.

Suomi vaikutti aktiivisesti kansainvälisen asekauppasopimuksen (ATT) sopimusneuvotteluihin ja EU:n sisäiseen tavoitteenasetteluun asevalvonnassa. Kansainvälisen terrorismin vastaisessa yhteistyössä ja pakotejärjestelmän kehittämisessä Suomi on edistänyt monenkeskisiä hankkeita painottaen oikeusturva- ja perusoikeusnäkökulmaa. Kaikkein vakavimpia kansainvälisiä rikoksia koskevan rankaisemattomuuden vähentämisessä on korostettu rikosten uhrien aseman parempaa huomioon ottamista. Suomi on osallistunut aktiivisesti kansainvälisen humanitaarisen oikeuden kehitystyöhön ja täytäntöönpanon edistämiseen.

Suomen ja Tansanian isännöimässä Helsinki-prosessin +10-seurantakokouksessa keskusteltiin globaalitalouden pelisäännöistä, finanssimarkkinoiden sääntelystä, taluskriisien ennaltaehkäisystä ja kestävästä kehityksestä. Suomi vaikutti aktiivisesti myös Rio+20-kokouksessa ja tätä seuranneeseen kestävästä kehityksen tavoitteiden sitouttamiseen.

Ministeriö edisti aktiivisesti Suomen tavoitetta tulla valituksi YK:n turvallisuusneuvoston vaihtuvaksi jäseneksi. Ulkoministeri, ulkoministeriön muut ministerit sekä ministeriön virkamiesjohto osallistuivat kampanjaan aikaisempien vuosien tapaan tiiviisti. Myös valtionjohto ja muun valtioneuvoston toiminta tukivat vahvasti ehdokkuutta. Kampanja toteutettiin sille osoitetun määrärahan puitteissa. Kampanjan tueksi järjestettiin mm. suomalaista rauhanturvatoimintaa esittelevä näyttely YK:n päämajassa New Yorkissa sekä kaksi korkeatasoista asiantuntijaseminaaria Helsingissä. Lisäksi osoitettiin pienimuotoista projektitukea kehitysmaiden osallistumisen tukemiseksi monenkeskisiin kansainvälisiin neuvotteluhankkeisiin. Alueellisten toimijoiden (SICA, CARICOM, ECOWAS, OIC) ja pohjoismaiden välillä järjestettiin yhteistapaamisia ja yhteydenpito oli tiivistä.

Turvallisuusneuvoston vaihtuvista jäsenistä äänestettiin YK:n yleiskokouksessa loka-kuussa. Suomen äänestysryhmästä valituksi tulivat erittäin vahvat ehdokkaat, joista Australia on merkittävä vaikuttaja sekä omalla alueellaan että länsiryhmässä. Luxemburgilla puolestaan on vahva maakuva EU- ja Nato maana sekä ranskankielisten maiden piirissä. Se ei aiemmin ole ollut turvallisuusneuvoston vaihtuvana jäsenenä.

Suomen kampanja perustui sitoutumiseemme, toimintakykyymme ja aiempiin näyttöihimme. Suomi oli ehdolla pohjoismaisena ehdokkaana rotaation mukaisesti.

Ulkoministeriö toimi kansainvälisen kauppaja- ja talousjärjestelmän kehittämiseksi avoimeen ja sääntöpohjaiseen suuntaan. Suomen intressit heijastuivat hyvin EU:n neuvottelukannoissa sekä WTO:n Dohan kierroksen monenkeskisissä että EU:n kahdenvälisissä vapaakauppaneuvotteluissa kolmansien maiden kanssa. Dohan kierroksen sopimusneuvotteluiden osalta pyrkimyksissä osaratkaisuihin ei juurikaan ole edetty. EU:n ja Kanadan kahdenvälisissä vapaakauppasopimusneuvotteluissa tavoitteena on niiden päättäminen ensi vuoden alkupuolella. Vapaakauppasopimusneuvottelut Japanin kanssa käynnistyvät vuoden 2013 alussa. Vastaavia neuvotteluja USA:n kanssa sekä investointisopimusneuvotteluja Kiinan kanssa pohjustettiin siten, että neuvottelut voitaisiin käynnistää vuoden 2013 ensimmäisellä vuosipuoliskolla. Venäjän WTO -jäsenyys toteutui asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Sääntö- ja markkinoillepääsykysymyksissä tulokset olivat suurelta osin asetettujen tavoitteiden mukaisia, joskin sitoumusten toimeenpano on osoittautumassa joiltain osin haasteelliseksi. EU:n raaka-aineita koskeva kauppapolitiikka eteni Suomen ajamaan suuntaan.

Ulkoministeriön työ suomalaisyritysten viennin ja kansainvälistymisen edistämiseksi (VKE) jatkui suunnitellulla tavalla. VKE -työ vienninedistämismatkoineen oli aktiivista, minkä lisäksi kaupanesteiden poistamisessa ja sääntely-yhteistyössä saavutettiin konkreettisia tuloksia, erityisesti Venäjällä. Myös UM-TEKES ennakkointityö eteni suunnitelmien mukaisesti. Valtioneuvosto hyväksyi taloudellisten ulkosuhteiden toimintaohjelman toukokuussa 2012 ja pääministerin johtama taloudellisten ulkosuhteiden –ohjausryhmä asetettiin 1.8.2012. Ensimmäisen taloudellisten ulkosuhteiden vuosistrategia julkaistaan kesäkuussa 2013. Ulkomailla olevien suomalaistoimijoiden Team Finland –verkostot ja niiden koordinaattorit koottiin syyskuussa. Team Finland -toimijat laativat yhteisiä toimintasunnitelmia yhteensä 76 kappaletta. Syksyllä 2012 toteutettiin laaja kansainvälistymistä ja kaupanesteitä koskeva selvitys, jonka kautta saatiin hyvä käsitys erityisesti suomalaisten PK -yritysten kansainvälistymistavoitteista ja –haasteista.

Vientivalvonnassa parannettiin suomalaisten yritysten tietoisuutta vientivalvontakysymyksistä, mikä edistää yritysten kansainvälistä kilpailukykyä ja asemaa vastuullisina toimijoina.

Suomi osallistui aktiivisesti vuosituhattavoitteiden jälkeistä kehityspolitiikkaa valmistelemaan kv. keskusteluun eri foorumeilla ja vaikuttamisessa mm. EU:n kehityspolitiikka onnistuttiin hyvin. EU:n uudistettu kehityspolitiikka on linjassa Suomen kehityspoliittisen toimenpideohjelman kanssa. Rahoituskehysneuvotteluissa Suomi painotti kehityspoliittisen toimenpideohjelman mukaisesti sitoutumista 0,7 prosentin tavoitteeseen ja tuen keskittämistä vähiten kehittyneisiin maihin. OECD:ssä vaikutettiin kv. kehitysajattelun uudistamiseen ja järjestön työohjelman ja budjetin muokkaamiseen linjassa uudistamispyrkimysten kanssa. Kehitystä tukevaa politiikkajohdonmukaisuutta on kansallisesti edistetty hallituksen ja valtionhallinnon korkealla virkamiestasolla. Asiantuntija- ja neuvontapalveluilla on edesautettu Suomen vaikuttavuutta kansainvälisillä foorumeilla. Kehityspoliittisten tavoitteiden, mukaan lukien läpileikkaavat tavoitteet, sisällyttämisessä muun muassa turvallisuuskysymyksiin on myös edistytty.

Kehitysyhteistyömäärärahojen suunnittelussa on yleisesti ottaen onnistuttu, vaikkakin kehitysyhteistyömäärärahojen leikkauspaineet olivat hallituksen kehysneuvotteluissa suuret. Kehyspäättökseen ja talousarvioon kirjattiin linjaus päästöhuutokauppatalojen

ohjaamiseksi kehitysyhteistyöhön tavoitteena ODA/BKTL-osuuden kasvu. Kehitysyhteistyön vaikuttavuuteen ja tuloksellisuuteen on kiinnitetty kehityspoliittisen toimenpideohjelman mukaisesti lisääntyvissä määrin huomiota, esimerkiksi käynnistämällä ohjelma tulosperustaisen lähestymistavan edistämiseksi. Myös kehitysyhteistyötä koskevaa raportointia tullaan kehittämään. Kehitysyhteistyön hallintomekanismeja on kehitetty mm. perustamalla tätä varten oma asianhallintajärjestelmänsä. Vuosituhattavoitteet tullaan yhteistyömaissamme saavuttamaan joiltakin osin, mutta monelta osin ne jäävät edelleen saavuttamatta. Monista edistysaskeleista huolimatta kehityksen haasteet säilyvät suurina Suomen pitkäaikaisissa yhteistyömaissa. Vaikka kehitysyhteistyöohjelmiamme tuloksia on usein vaikea mitata, on ulkopuolisten arviointien ja ministeriön oman arviointitoiminnan perusteella todettavissa, että yksittäiset hankkeet ovat kuitenkin pääsääntöisesti saavuttaneet tavoitteensa ja johtaneet kestäviin tuloksiin.

Rahoitusta kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyöhankkeille ja monenkeskiseen toimintaan on hallitusohjelman mukaisesti lisätty. Kansalaisjärjestöyhteistyötä pyritään ohjaamaan vahvemmin pitkäaikaisten kumppanuusjärjestöjen suuntaan. Järjestöjenkin toteuttamalta kehitysyhteistyöltä edellytetään parempaa tuloksellisuutta, mm. ohjeistusta uudistamalla sekä kiinnittämällä huomiota kansalaisjärjestöyhteistyön ja muun kehitysyhteistyön instrumenttien täydentävyyteen. Monenkeskisessä toiminnassa on keskitytty vaikuttavuuden ja tuloksellisuuden kehittämiseen ja monenkeskisen yhteistyön analyysi valmistuu talven 2012 - 2013 aikana. Kehityspoliittisen ohjelman linjaus korkotukiluottojen alasajosta on toimeenpantu siten, että siirtymäkaudelle on valittu viimeiset rahoitettavat hankkeet. Finnfundin erityisriskirahoitus on otettu käyttöön ja yhtiön pääomaa on korotettu.

Pohjoismaisessa yhteistyössä ylläpidettiin Suomen puheenjohtajavuonna 2011 saavutettua positiivista näkyvyyttä. Vuoden aikana perustettiin erityinen nuorten ryhmä pohjoismaisen yhteistyön kehittämisestä ja eduskunnalle valmisteltiin rajaesteistä selonteko. Tietoturvaviranomaisten yhteistyöverkoston (CERT) perustaminen on loppusuoralla. Suomi osallistui aktiivisesti EU:n Itämeren alueen strategian toteuttamiseen koordinoimillaan painopistealueilla. Valmistautuminen Suomen Itämeren valtioiden neuvoston (CBSS)-puheenjohtajuuteen on aloitettu ja Suomi on osallistunut CBSS-troikkaan heinäkuusta 2012 alkaen Venäjän puheenjohtajuuskaudella.

Ministeriö vaikutti arktisissa asioissa EU:n arktisen tiedonannon sisältöön ja toimi Arktisessa Neuvostossa aktiivisesti tarkkailija-aseman saamiseksi EU:lle. Lisäksi käynnistettiin Suomen arktisen strategian (2010) uudistustyö. Barentsin euroarktisen neuvoston (BEAC) seuranta on tehostettu ja alustavat valmistelut Suomen BEAC-puheenjohtajuuskautta varten on aloitettu.

Venäjä-suhteita edistettiin laaja-alaisesti niin kahdenvälisesti kuin EU:n puitteissa. Hallitusohjelman mukaisesti kansallista Venäjä-toimintaohjelmaa päivitetään parhailaan. Pääministerin johtamana Venäjä-asioiden ministeriryhmä kokoontui kaksi kertaa. Suomen kannalta keskeisiin aiheisiin, kuten liikkuvuus, kauppa- ja yritysryhmykset vaikutettiin lukuisissa tapaamisissa kaikilla tasoilla. Korkean tason vierailuvaihto jatkui edellisvuoden tapaan vilkkaana, joskin Venäjän keväällä 2012 pidetyt presidentinvaalit ja ministerivaihdokset vaikuttivat vierailufrekvenssiin. Tavoitteiden mukaisesti ympäristö-, ilmasto ja ihmisoikeuskysymyksiä pidettiin säännönmukaisesti esillä kahdenvälisissä tapaamisissa Venäjän kanssa sekä EU–Venäjä-huippukokouksiin valmistauduttaessa. Suomi on johdonmukaisesti kannustanut Venäjän sitoutumista kansainväliseen ja monenkeskiseen yhteistyöhön, mistä esimerkkinä ovat Venäjän WTO-jäsenyyden toteutuminen sekä liittyminen Haagin lapsikaap-

paussopimukseen. EU:ssa Suomen profiili jatkui rakentavana EU–Venäjä-suhteiden edistäjänä. Suomi on edelleen EU:n sisällä aktiivinen liikkuvuuskysymyksissä ja unionin piirissä strategisista kumppaneista käytävässä keskustelussa.

EU:n pohjoisen ulottuvuuden ja sen kumppanuuksien etenemiseen vaikutettiin vuoden aikana määrätietoisesti. Suomelle tärkeän liikenne- ja logistiikkakumppanuuden toiminnan tueksi perustettiin rahasto. Suomi on vuonna 2012 hoitanut sekä sosiaali- ja terveystieteiden että kulttuurikumppanuuden puheenjohtajan tehtäviä sekä vaikuttanut määrätietoisesti PU-rahoituksen varmistamiseksi.

Yhteistyömuotoja Venäjän raja-alueiden kanssa uudistettiin. Venäjän kanssa sovittiin nykymuotoisen lähialueyhteistyön päättymisestä vuoden 2012 loppuun mennessä ja huhtikuussa 2012 Suomi ja Venäjä allekirjoittivat uuden, tasavertaiseen kumppanuuteen perustuvan sopimuksen rajat ylittävän yhteistyön edistämisestä. Sopimus korvaa vuoden 1992 lähialueyhteistyösopimuksen. Uuden yhteistyön pääasiallisena rahoituslähteenä ovat EU:n ulkorajaohjelmat (ENPI CBC), joiden toimeenpanon osalta työ- ja elinkeinoministeriö on vastuuviranomainen. Toukokuussa julkaistiin ulkoasiainministeriön uusi linjaus rahoitusperiaatteista lähialueilla tehtävässä hankeyhteistyössä vuosina 2013 – 2015. Lähialueyhteistyön päätyttyä ministeriö suuntaa rahoitusta ensisijaisesti monenväliseen Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyöhön (IBA-rahoitus). Lisäksi IBA-määrärahalta voidaan tukea hallituksen Venäjä-toimintaohjelman toimeenpanoa.

Itä-Eurooppa, Etelä-Kaukasia ja Keski-Aasia ovat usein EU:n kokousagendoilla ja EU:n itäisen kumppanuuden suuntaviivoista keskusteltiin itäisen kumppanuuden ulkoministerikokouksessa Brysselissä heinäkuussa 2012. Suomi on osallistunut aktiivisesti Euroopan naapuruuspolitiikan (ENP) ja sen itäisen kumppanuuden toimeenpanoon ja kehittämiseen. Suomen kahdenväliset suhteet alueen maihin ovat tiivistyneet ja asema alueella vahvistunut. Vierailuvaihto on tukenut kahdenvälisten suhteiden kehittämistä. Suomalaisyriyksien vientiponnisteluja alueen maihin on tuettu yritysten tarpeiden mukaan. Valko-Venäjän ihmisoikeustilanteen osalta ministeriö on pitänyt yllä säännöllistä keskusteluyhteyttä suomalaisiin kansalaisjärjestöihin.

Transatlanttiset suhteet jatkoivat myönteistä kehitystään. USA-suhteet syvenivät erityisesti ulkoministerivierailujen myötä. EU:n strategisessa keskustelussa ministeriö jatkoi panostustaan Amerikan ja Aasian osalta erityisesti Yhdysvaltoihin, Kiinaan, Intiaan ja Brasiliaan. Kahdenvälisten suhteiden vahvistaminen Suomelle keskeisimpien maiden kanssa on edennyt hyvin. Korkean tason vierailuvaihtoa ja poliittisia konsultatioita on käyty kaikkien Suomelle tärkeiden maiden kanssa. VKE-toimintaan on taloustilanteen johdosta panostettu aikaisempaa enemmän ja elinkeinoelämän kiinnostus toimintaa kohtaan on ollut vahvaa.

Afganistanin ja Pakistanin tilanteen hoito on vaatinut erityispanostusta ja usein nopeita toimia. Suomen panostus maan kehitykseen kasvaa tasaisesti. Suomen toimintaprofiili on noussut Afganistan-asioissa myös kansainvälisesti; Suomi isännöi kansainvälisen Afganistan-yhteisryhmän kokouksen ministeritasolla. Suomi aktivoitui useilla aloilla yhteistyössä Burma/Myanmarin suuntaan tukeakseen maan demokratia- ja ihmisoikeuskehitystä.

Arabikevät on muokannut Pohjois-Afrikan ja Lähi-idän maita ja niiden tulevaisuuden mahdollisuuksia ja haasteita ja Suomi on osallistunut tämän muutoksen tukemiseen lukuisilla kehitysrahoituksen instrumenteilla ja – hankkeilla sekä poliittisilla tuen ilmauksilla. Vuoden aikana jatkettiin Afrikka Suomen ulkopoliitikassa - linjauksen toteut-

tamista ja yhteistyötä tiivistettiin edelleen mm. Afrikan Unionin ja alueellisten yhteistyöjärjestöjen järjestöjen kanssa sekä Afrikassa että Lähi-idässä. EU-yhteistyö on ollut tuloksellista ja Suomen tavoitteet ja kannat on esitetty aktiivisesti ja tuloshakuisesti EU-foorumeilla. Kahdenväliset suhteet alueen maihin ja järjestöihin ovat edelleen lisääntyneet, vahvistuneet ja syventyneet mm. korkean tason vierailujen kautta. Ministeriö on pyrkinyt vastaamaan yksityissektorin kiinnostukseen koko aluettamme kohtaan ja kaupallistaloudellisia suhteita on edistetty VKE-matkojen avulla. Matkoilla on ollut mukana myös monipuoliset liikemiesvaltuuskunnat.

Ministeriössä valmisteltiin ja vahvistettiin vuoden alussa kansalaispalvelustrategia (KPA-2015), jossa määritellään kansalaispalveluiden tavoitela, painopistealueet ja toiminnalliset linjaukset. Strategian pohjalta valmistellaan konkreettisia kehittämissuunnitelmia ministeriön kansalaispalveluiden kehittämiseksi. Osa hankkeista toteutuu jo vuoden 2012 aikana: uusi matkustusilmoitusjärjestelmä, vaalijärjestelyjen virtaviivaistaminen ja kansalaispalvelukäsikirjan uudistaminen.

Kysynnän kasvusta riippumatta konsulipalveluiden antaminen oli hyvällä tasolla vuoden 2012 aikana. Kriisipäivystyksen tehostettu tilanneseuranta – yhden tunnin kuluessa tilanteen tiedoksi saamisesta – toteutui erittäin hyvin ja selvästi asetettua määrää nopeammin. Konsuliasioiden osalta kuluvana vuonna pyrittiin vaikuttamaan myös siihen, että EUH:n tehtäväkenttään voisi kuulua myös kriisi- ja konsuliasioiden koordinaatiota ja hoitoa.

Viisumien sähköisessä prosessoinnissa ja viisumihakemisen ulkoistamisessa edistytettiin merkittävästi. Pilottivaiheessa Pietarissa ja Kouvolassa on otettu käyttöön uusi sähköistä käsitteä hyödyntävä viisumikäsitteilyprosessi ja Kouvolassa on avattu viisumipalvelukeskus. Viisumityö on pystytty hoitamaan hyvä laatu säilyttäen viisumihakemusten kasvusta huolimatta. Viisumiedustamissopimuksia on solmittu Schengenmaiden kanssa erityisesti alueilla, joissa Suomi on sulkenut tai sulkemassa omia edustustojaan.

Julkisuusdiplomatiakonseptin käyttöä hyödynnettiin taloudellisten ulkosuhteiden toiminnallistamiseksi kun edustustojen JD-ohjelmat muuntuivat vuoden aikana Team Finland –toiminta-ohjelmiksi. Ministeriö valmisteli uusia maakuva- ja video-ohjelmia kuten mm. power point –esitykset Suomen vahvuuksista. Ministeriön ulkoisen viestinnän pääsiivoston Forminin etusivun visuaalinen ilme uudistettiin vuoden 2012 aikana. Tavoitteena on vahvistaa ministeriön osaamisen yhteiskunnallista vaikuttavuutta tarjoamalla lukijoille visuaalisesti kiinnostavampi ikkuna verkkosivustoihin. Eurooppatiedotus toimi EU-tiedon välittäjänä kansalaisille ja keskustelufoorumeiden tarjoajana. Vuoden 2012 loppuun mennessä saatetaan loppuun Eurooppatiedotuksen uudistusprosessi ja vuoden 2013 alusta alkaen uuden strategian mukainen toiminta käynnistyy Helsingin toimipisteestä käsin. Ainoa aluepiste jää Rovaniemelle.

Vuonna 2012 suljettiin Suomen suurlähetystö Islamabadissa Pakistanissa ja Manilassa Filippiineillä sekä pääkonsulaatti Kantonissa Kiinassa ja konsulaatit Las Palmasissa Espanjassa ja Sydneyssä Australiassa. Vuoden 2012 aikana avattiin yhteystoimisto Beirutissa Libanonissa. Osana valtiohallintoon kohdistuvia julkisen sektorin vaikuttavuuden ja tuloksellisuuden parantamisen ja kustannusleikkausten paineita ulkoministeriö julkisti vuoden aikana lisäpäättöksiä edustustoverkon rakenteellisista muutoksista: vuonna 2013 suljetaan Suomen pääkonsulaatti Hampurissa ja yhdistetään Wienissä sijaitseva Etyj-edustusto Suomen Wienin-suurlähetystöön. Pohjoismaisen edustustoyhteistyön kehittämistä jatkettiin.

Toimintaympäristö ja ulkoministeriön strategiset prioriteetit

Suunnittelukaudella 2013 – 2017 julkisen talouden isot leikkaukset vaikuttavat heikentävästi ulkoasiainhallinnon toimintaedellytyksiin. Samanaikaisesti kuitenkin ulkopoliittisen vaikuttamisen tarve kasvaa niin ulkomailla kuin kotimaassa. Maailmanpolitiikan ja talouden rakenteellinen siirtymä kehittyviin maihin vaikuttaa Suomeen ja Eurooppaan. Tämän rinnalle ovat nousseet mm. EU:n sisäinen kriisi sekä arabimaista liikkeelle lähtenyt yhteiskunnallinen murros EU:n lähialueilla. Myös kansalaisten ja yritysten odotukset ulkoasiainhallinnon palveluita kohtaan ovat lisääntyneet.

Toimintaympäristön muutos edellyttää ulkoasiainhallinnolta kahta asiaa:

- 1) Paremmiin kohdennettua toimintatapaa. Niukkenevat resurssit on ohjattava Suomen kannalta tärkeisiin vaikuttamishankkeisiin, ja vastaavasti on vähennettävä luonteeltaan rutiininomaista asioiden ja prosessien seurantaan. Mahdollisuuksiin tarttuminen edellyttää ulkoasiainhallinnolta myös entistä suurempaa nopeutta ja ketteryyttä resurssien kohdentamisessa;
- 2) Entistä laajempaa ulkopoliittikan välineistöä. EU:n yhteinen ulkopoliittikka ja monenkeskinen yhteistyö säilyvät tärkeinä, mutta näiden rinnalla on vahvistettava mm. avointa sääntöihin perustuvaa talous- ja kauppajärjestelmää, Suomen suhteita kehittyviin maihin, pohjoismaista yhteistyötä sekä yhteistyötä ei-valtiollisten toimijoiden kanssa.

Lähialueet ja Euroopan turvallisuus

Suomen lähialueiden merkitys säilyy suurena. Suomen kannalta on jatkossakin tärkeää pyrkiä integroimaan Venäjä eurooppalaiseen yhteistyöhön. Suomelle merkityksellinen EU:n ulkoisen toiminnan vahvistaminen etenee hitaasti. Yhdysvaltain ulko- ja turvallisuuspolitiikassa painopiste siirtyy yhä enemmän Aasiaan. Suomelle ja EU:lle on tärkeää ylläpitää Yhdysvaltojen kiinnostusta Euroopan turvallisuuteen ja siinä tehtävään yhteistyöhön. Yhteistyössämme Naton kanssa on tarkasteltava uusia yhteistyön muotoja operaatiotoiminnan vähentyessä. Pohjoismaisen yhteistyön merkityksen voidaan odottaa kasvavan.

Tavoitteet:

- Tiivistetään yhteistyötä Venäjän kanssa kahdenvälisesti, EU-tasolla ja monenkeskisesti, pyrkien tätä kautta vaikuttamaan Venäjän myönteiseen kehitykseen.
- Syvennetään kahdenvälisiä ja EU:n suhteita Yhdysvaltoihin sekä pyritään ylläpitämään Yhdysvaltain sitoutumista Euroopan vakauteen ja turvallisuuteen. Laajennetaan yhteistyötä Naton kanssa.
- Vahvistetaan EU:n yhteistä ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa, turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaa Weimarin aloitteen mukaisesti sekä EU:n ulkoista toimintaa. Tiivistetään ja laajennetaan pohjoismaista ulko- ja turvallisuuspoliittista yhteistyötä, mm. tietoturvallisuudessa sekä vaikuttamisessa EU:n yhteiseen turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaan (YTPP) ja Naton kumppaniyhteistyön kehitykseen.

EU:n toimintakyvyn ja yhteisen ulkopoliitiikan vahvistaminen

Euroopan unionissa politiikan painopiste on siirtynyt entistä selvemmin unionin sisäisiin ongelmiin ja erityisesti talous- ja velkakriisin hallintaan. Talousongelmat muodostavat merkittävän riskin paitsi EU:n sisäiselle yhtenäisyydelle ja toimintakyvylle, myös unionin ulkopoliittiselle vaikutusvallalle. Yhteisen ulkopoliitiikan ja EU:n ulkosuhdehallinnon kehittäminen on sujunut heikosti, eikä tällä sektorilla odoteta nopeaa parannusta.

Tavoitteet:

- Tuetaan kestävien ratkaisujen löytämistä EU:n talous- ja velkakriisiin, sekä pyritään sitä kautta ylläpitämään unionin yhtenäisyyttä ja toimintakykyä.
- Tuetaan EU:n ulkosuhdehallinnon kehittämistä. Tässä keskeisiä ovat toimenpiteet, joilla edesautetaan yhteisen strategian ja sisällön luomista EU:n ulkopoliitiikkaan. Tavoitteena on ulkosuhteissaan vaikuttavampi, tehokkaampi, johdonmukaisempi ja yhtenäisempi EU.
- Osallistutaan aktiivisesti EU:n naapuruuspolitiikan kehittämiseen, erityisesti EU:n itäisissä kumppanimaissa. Tuetaan EU:n strategisia kumppanuuksia koskevan politiikan vahvistamista.

Globalisaation hallinta ja monenkeskisen järjestelmän vahvistaminen

Globaalihallinta ja kansainvälinen arkkitehtuuri ovat rakentumassa uudelleen. YK-järjestelmään kohdistuu muutoksien myötä uudistumispaineita, joihin tulee pystyä vastaamaan. Samalla on pyrittävä globaalihallinnan aukkojen täyttämiseen: nykyisten yhteistyömekanismien kautta ei pystytä riittävän tehokkaasti käsittelemään esimerkiksi tiettyjä kestävä kehityksen, talouden, finanssimarkkinoiden, ympäristön, ilmaston, luonnonvarojen tai hauraiden valtioiden ongelmia.

Tavoitteet:

- Tuetaan YK-järjestelmän toimintakyvyn ja aseman vahvistamista.
- Vahvistetaan Suomen kykyä seurata uusia kansainvälisen yhteistyön mekanismeja sekä vaikuttaa niihin (mm. G-järjestelyt, ei-valtiolliset toimijat ja verkostot).
- Tehdään aloitteita globaalihallintaan liittyvissä kysymyksissä, Suomen kannalta tärkeillä aloilla (mm. kestävä kehitys, asevalvonta ja -riisunta, globaalitalous, ympäristö, ilmasto, ihmisoikeudet, naisten oikeuksien edistäminen ja arktiset kysymykset). Tässä toiminnassa EU-vaikuttamisen sekä transatlanttisen yhteistyön rooli on keskeinen.

Kaupallis-taloudellisten etujen edistäminen

Taluskriisi varjostaa näkymiä Euroopassa ja monissa kehittyneissä maissa. Kehittyvien maiden suhteellinen painoarvo jatkaa samanaikaisesti kasvuaan ja kilpailu näillä markkinoilla kiihtyy. Taloudellisten ulkosuhteiden edistämisen tulee olla yksi Suomen ulkopoliitiikan keskeisiä alueita, ja riittävän voimakas panostus Euroopan ulkopuolisiin kasvumarkkinoihin on tärkeää Suomen taloudellisen hyvinvoinnin ylläpitämiseksi. Uusien mahdollisuuksien hyödyntäminen edellyttää taloudellisissa ulkosuhteissa myös strategisempaa otetta sekä tiiviimpää yhteistyötä eri julkisrahoitteisten toimijoi-

den kesken. Ulkoministeriö voi kauppapoliittisin ja VKE-toimenpitein edistää merkittävästi taloudellista hyvinvointia ja työllisyyden kasvua.

Tavoitteet:

- Vahvistetaan taloudellisia ulkosuhteita koskevaa toimintaa taloudellisten ulkosuhteiden toimintaohjelman mukaisesti. Keskeistä on Suomi-talo/Team Finland-toimintamallin tehokas toteutus.
- Vahvistetaan Suomen maakuva erityisesti EU:n ulkopuolisilla markkinoilla, julkisuusdiplomatian ja promootiotoiminnan kautta.
- Panostetaan EU:n kahden- ja alueiden välisiin vapaakauppasopimusneuvotteluihin Suomelle taloudellisesti tärkeiden maiden kanssa, sekä useammanvälisiin sektorikohtaisiin sopimusjärjestelyihin erityisesti WTO-järjestelmän sisällä.

Köyhyyden vähentäminen, kestävä kehityksen, ihmisoikeuksien ja laajalajaisen turvallisuuden edistäminen

Vaikka maailma on kokonaisuudessaan vaurastunut, on kehitys ollut maailmanlaajuisesti epätasaista. Eriarvoisuus sekä maiden sisällä että välillä on kasvanut. Arabimaista käynnistynyt yhteiskunnallinen murros avaa mahdollisuuden demokratian vahvistamiseen EU:n lähialueilla. Väestönkasvu, nuorisotyöttömyys, ääriilikkeiden toiminta, ruokakriisi, ympäristöongelmat, valtioiden sisäiset ja alueelliset konfliktit muodostavat esteen kehitysmaiden kehittymiselle ja vaikuttavat myös Suomeen ja Eurooppaan mm. lisääntyvän maahanmuuton ja turvallisuusongelmien kautta. Ongelmia ei ratkaista yksin kehitysyhteistyön keinoin, vaan tarvitaan kokonaisvaltaisia ja johdonmukaisia toimia. Toiminnan perustana ovat Suomen vahvuudet kuten rauhanvälitys, oikeusvaltiokehitys, laadukas koulutus, hyvä hallinto, ekologinen kestävyys, tasa-arvo ja pohjoismainen malli.

Tavoitteet:

- Kehityspoliittisen ohjelman ja ihmisoikeuspoliittisen selonteon mukaisesti pyritään vähentämään äärimmäistä köyhyyttä ja eriarvoisuutta, edistämään oikeusvaltion, demokratian, ihmisoikeuksien ja naisten aseman vahvistamista ja kestävä kehitystä.
- Edistetään rauhaa ja vakautta vahvistamalla Suomen roolia rauhanvälitystoiminnassa ja nykyisiä yhteistyöverkostoja (ml. Pohjoismaat).
- Osallistutaan kansainväliseen siviili- ja sotilaalliseen kriisinhallintaan kansainvälistä vastuunkantoa osoittavalla tavalla ja kokonaisvaltaista lähestymistapaa noudattaen.

Joustava ja resurssitehokas ulkoasiainhallinnon toiminta ja palvelut

Ulkoasiainhallinnon toimintaa rajoittavat julkisen talouden supistuvat resurssit, mutta samalla ulkopoliittisen vaikuttamisen tarve kasvaa. Myös kansalaisten ja yritysten odotukset ulkoasiainhallinnon palveluita kohtaan ovat lisääntyneet. Vähenevät resurssit on keskitettävä Suomen kannalta tärkeimpiin vaikuttamistavoitteisiin sekä hyödynnettävä edustustoverkkoa mahdollisimman tehokkaasti. Ulkomaan edustustoihin odotetaan ohjautuvan muiden ministeriöiden henkilöresursseja niiden toimialoihin kuuluvissa tehtävissä.

Tavoitteet:

- Sopeutetaan ulkoasiainhallinnon toiminta entistä täsmällisemmin käytössä oleviin voimavaroihin. Tämä tehdään rajaamalla toimintaa strategisten prioriteettien mukaisesti, keskittämällä ja keventämällä hallinnonalan sisäisiä prosesseja sekä hyödyntämällä yhteistyötä eri toimijoiden kanssa sekä Helsingissä että ulkomailla. Ulkomaanverkoston vaikuttavuutta ja tuloksellisuutta tehostetaan toiminnan entistä tarkemmalla kohdentamisella sekä edistämällä Suomen kansainvälisiä toimintoja Suomi-talo/Team Finland -toimintamallin kautta.
- Jatketaan edustustoverkon kehittämistä kokonaisvaltaisesti, keskittämällä voimavaroja maihin ja alueisiin, joiden poliittinen ja taloudellinen merkitys on Suomen kannalta kasvamassa. Kehittämistyössä huomioidaan tiiviin pohjoismaisen yhteistyön lisäksi EU:n ulkosuhdehallinnon kehittyminen ja Suomen riittävä edustautuminen.
- Kehitetään kansalaispalveluja vastaamaan muuttuvaa kysyntää kansalaispalvelustrategian mukaisesti.

Vaikuttavuus ja toiminnallinen tuloksellisuus

Hallitusohjelman ja edellä esitettyjen strategisten prioriteettien pohjalta ministeriö on asettanut suunnittelukauden tavoitteet vaikuttavuudelle ja toiminnalliselle tuloksellisuudelle. Tavoitteet esitetään ulkoasiainministeriön toiminnoittain jaoteltuina taulukkomuodossa. Tavoiteasetannan jatkumon varmistamiseksi taulukossa esitetään myös vuoden 2013 tulostavoitteet.

Ulko- ja turvallisuuspolitiikka

Tähän toimintoon kuuluvat ulko- ja turvallisuuspolitiikan valmistelu, kriisinhallinta, monenkeskinen asevalvonta ja aseidenriisunta, kansainväliset ihmisoikeudet sekä EU-politiikka ja EU-suhteet siltä osin kuin kyse on EU:n laajentumisesta, institutionaalista kehittämisestä, rahoituskehyksistä tai EU:n perussopimusmuutoksista. Tässä osiossa käsitellään myös Pohjoismainen yhteistyö, lähialueyhteistyö ja alueellinen yhteistyö ja vastaavat ellei toiminta selkeästi liity johonkin muuhun toimintoon.

Tulostavoitteet vuodelle 2013	Alustavat tulostavoitteet vuosille 2014 - 2017
Suomen vaikutusmahdollisuuksien ylläpito ja tavoitteiden edistäminen EU:n toiminnassa.	Suomen vaikutusmahdollisuuksien ylläpito ja tavoitteiden edistäminen EU:n toiminnassa.
YUTP:n ja YTPP:n kehittäminen ja vahvistaminen ml. EU:n siviili- ja sotilasvoimavarojen kehittäminen.	YUTP:n ja YTPP:n kehittäminen ja vahvistaminen ml. EU:n siviili- ja sotilasvoimavarojen kehittäminen.
Pohjoismaisen ulko- ja turvallisuuspoliittisen yhteistyön syventäminen ja Baltian maiden mukaantulon edistäminen NB8-yhteistyötä vahvistamalla.	Pohjoismaisen ulko- ja turvallisuuspoliittisen yhteistyön syventäminen ja Baltian maiden mukaantulon edistäminen NB8-yhteistyötä vahvistamalla.
Aloitteellinen YK-politiikka, erityisesti YK:n kokonaisvaltaisen reformityön edistäminen	Aloitteellinen YK-politiikka YK-strategian mukaisesti. Edistetään ja tuetaan kestävän

sekä monenkeskisten instituutioiden työn tehostaminen. Edistetään ja tuetaan kestävä kehityksen tavoitteita ja globaalihallinnan kysymyksiä. Määrällisesti ja laadullisesti uskottava osallistuminen kansainväliseen kriisinhallintaan, ml. kokonaisvaltaisen näkökulman edistäminen sekä naisten asemaa vahvistaen YK:n pl 1325 mukaisesti. Nato-kumppanuusyhteistyön jatkaminen. Vaikuttaminen ja osallistuminen eurooppalaisten turvallisuusjärjestelyjen, ml. asevalvonta vahvistumiseen. Asevalvontaan liittyvien teemojen edistäminen, ml. ydinsulkusopimuksen 2015 valmistelukonferenssi ja kemiallisen aseiden kielto- sopimuksen tarkastelukonferenssi 2013, Lähi-idän joukkotuhoaseetonta vyöhykettä koskevan konferenssiin sekä kansainväliseen asekauppasopimukseen liittyvät tehtävät. Vahvistetaan ja kehitetään Suomen roolia rauhanvälitystoiminnassa. Osallistutaan YK:n rauhanturvan konseptuaaliseen kehittämiseen kokonaisvaltaista lähestymistapaa noudattaen sekä naisten asemaa vahvistaen. Ihmisoikeusnäkökulman integroiminen Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan kahden- ja monenvälisissä suhteissa. Ihmisoikeuspoliittisessa selonteossa määriteltävien tavoitteiden ja painopisteiden toimeenpano. Suomen roolin ja vaikutusvallan vahvistaminen uusissa kansainvälisen yhteistyön mekanismeissa, ml. G20, EU:n ja kv. kehitysrahoituslaitosten kautta. Edistetään kansainvälistä keskustelua ja toimia oikeudenmukaisten verojärjestelmien puolesta yhteistyössä kansalaisyhteiskunnan kanssa. Suomen ja Venäjän välisen yhteistyön ja nykyaikaisen naapuruussuhteen vahvistaminen. Yhteyksien tiivistäminen kaikilla tasoilla. Suomen Venäjä-politiikan koordinaation parantaminen ja päivitetyn Venäjä-toimintaohjelman toimeenpano.	kehityksen tavoitteita ja globaalihallinnan kysymyksiä. Uskottava osallistuminen kv. kriisinhallintaan, ml. kokonaisvaltaisen näkökulman edistäminen sekä naisten asemaa vahvistaen YK:n pl 1325 mukaisesti. Nato-kumppanuusyhteistyön jatkaminen. Vaikuttaminen ja osallistuminen eurooppalaisten turvallisuusjärjestelyjen, ml. asevalvonta vahvistumiseen. Asevalvontaan liittyvien teemojen edistäminen, ml. ydinsulkusopimuksen 2015 ja sen valmistelu sekä ydinturvahuippukokous 2014, Lähi-idän joukkotuhoaseetonta vyöhykettä koskevan konferenssiin sekä kansainväliseen asekauppasopimukseen liittyvät tehtävät. Vahvistetaan ja kehitetään Suomen roolia rauhanvälitystoiminnassa. Osallistutaan YK:n rauhanturvan konseptuaaliseen kehittämiseen kokonaisvaltaista lähestymistapaa noudattaen sekä naisten asemaa vahvistaen. Ihmisoikeusnäkökulman integroiminen Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan kahden- ja monenvälisissä suhteissa. Ihmisoikeuspoliittisessa selonteossa määriteltävien tavoitteiden ja painopisteiden toimeenpano ja neljännen selonteon valmistelu. Suomen roolin ja vaikutusvallan vahvistaminen kansainvälisen yhteistyön mekanismeissa, ml. G20, EU:n ja kv. kehitysrahoituslaitosten kautta. Edistetään kansainvälistä keskustelua ja toimia oikeudenmukaisten verojärjestelmien puolesta yhteistyössä kansalaisyhteiskunnan kanssa. Suomen ja Venäjän välisen yhteistyön ja nykyaikaisen naapuruussuhteen vahvistaminen. Yhteyksien tiivistäminen kaikilla tasoilla. Suomen Venäjä-politiikan koordinaation parantaminen ja päivitetyn Venäjä-toimintaohjelman toimeenpano.

Vaikuttaminen Venäjän tiiviimpään integroitumiseen kansainvälisiin sopimusjärjestelyihin. Toimiminen aktiivisesti EU:n Venäjä-politiikan kehittämiseksi. EU-Venäjä – yhteistyön suunnitelmallinen vahvistaminen ja perussopimusneuvottelujen vauhdittaminen. Liikkuvuuden edistäminen Venäjän sekä Ukrainan ja muiden itäisten kumppanimaiden kanssa. Tavoitteena hallittu ja vastavuoroinen siirtyminen kohti viisumivapautta. Uudistetun EU:n Itämeren alueen strategian ja sen toimintasuunnitelman kansallinen koordinointi. Itämeren valtioiden neuvoston (CBSS) toiminnan seurannan tehostaminen osana Suomen CBSS-puheenjohtajuuteen valmistautumista ja puheenjohtajuuden onnistunut toteuttaminen. Suomen arktisen strategian uudistustyön tukeminen arktisessa neuvottelukunnassa. EU:n arktisen tiedotuskeskuksen perustamisen tukeminen. Suomen Barentsin euroarktisen neuvoston (BEAC) puheenjohtajuuteen 2013 – 2015 valmistautuminen ja puheenjohtajuuden onnistunut toteuttaminen. Lähialueyhteistyön päätyttyä alueellisen yhteistyön tukeminen uuden Itämeren, Barentsin ja arktisen yhteistyön (IBA) rahoitusta koskevan linjauksen mukaisesti. Pohjoisen ulottuvuuden (PU) ja kumppanuuksien syventäminen. Vaikuttaminen EU:n PU-rahoituksen turvaamiseksi. EU:n naapuruuspolitiikan ja sen itäisen kumppanuuden vahvistaminen. Suhteiden tiivistäminen Itä-Euroopan, Etelä-Kaukasian ja Keski-Aasian maihin. Transatlanttisten suhteiden edelleen vahvistaminen; Suomen Yhdysvallat- ja Kanada –toimintaohjelmien toimeenpano. Suomen Aasia-suhteiden vahvistaminen. Intia-toimintaohjelman valmistelu ja toimeenpano. Aasian maiden, erityisesti Kiinan, Aasian suurien demokratioiden ja nousevien talouksien osallistaminen toimintaan kv. ongelmien ratkaisemiseksi.	Vaikuttaminen Venäjän tiiviimpään integroitumiseen kansainvälisiin sopimusjärjestelyihin. Toimiminen aktiivisesti EU:n Venäjä-politiikan kehittämiseksi. EU-Venäjä – yhteistyön suunnitelmallinen vahvistaminen ja perussopimusneuvottelujen päättäminen. Liikkuvuuden edistäminen Venäjän sekä Ukrainan ja muiden itäisten kumppanimaiden kanssa. Tavoitteena hallittu ja vastavuoroinen siirtyminen kohti viisumivapautta. EU:n Itämeren alueen strategian ja sen toimintasuunnitelman kansallinen koordinointi. CBSS-puheenjohtajuuden onnistunut läpivieminen, ml. Itämeri-huippukokous 2014, ja CBSS-yhteistyön jatkaminen osana Suomen Itämeri-politiikkaa. Suomen Arktisen Neuvoston 2017 puheenjohtajuuden suunnittelun käynnistäminen ja onnistunut hoito. BEAC-puheenjohtajuuden 2013 – 2015 onnistunut läpivieminen ja Barents-yhteistyön jatkaminen osana Suomen arktista politiikkaa. Lähialueyhteistyön päätyttyä alueellisen yhteistyön tukeminen uuden Itämeren, Barentsin ja arktisen yhteistyön (IBA) rahoitusta koskevan linjauksen mukaisesti. Pohjoisen ulottuvuuden (PU) ja kumppanuuksien syventäminen. Vaikuttaminen EU:n PU-rahoituksen turvaamiseksi. EU:n naapuruuspolitiikan ja sen itäisen kumppanuuden vahvistaminen. Suhteiden tiivistäminen Itä-Euroopan, Etelä-Kaukasian ja Keski-Aasian maihin. Transatlanttisten suhteiden vahvistaminen; Suomen Yhdysvallat- ja Kanada –toimintaohjelmien toimeenpano. Suomen Aasia-suhteiden vahvistaminen. Aasian maiden, erityisesti Kiinan, Aasian suurien demokratioiden ja nousevien talouksien osallistaminen toimintaan kv. ongelmien ratkaisemiseksi. Alueen maita koskevien toimintaohjelmien toimeenpano (mm. Kiina, Intia)

Latinalaisen Amerikan toimintaohjelman valmistelu ja toimeenpano. Afganistanin transition tukeminen ml. naisten oikeuksien edistäminen. Pohjois-Afrikan ja Lähi-idän yhteiskunnallisen muutosprosessin tukeminen vakaan ja demokraattisen kehityksen turvaamiseksi. Erityisesti naisten ja tyttöjen aseman ja oikeuksien edistäminen. Afrikan vakaan poliittisen ja taloudellisen kehityksen tukeminen mm. "Afrikka Suomen ulkopoliitikassa" -linjauksen toimeenpanolla. EU:n ulkoisen toiminnan vahvistaminen, ml. yhteinen edustautuminen kv. foorumeilla. Euroopan ulkosuhdehallinnon täysimääräinen hyödyntäminen Suomen tavoitteiden ajamisessa ja osallistuminen ulkosuhdehallinnon toiminnasta tehtävään arviointiin. EUH-rekrytointien edistäminen tavoitteena suomalaisten määrän lisääntyminen ulkosuhdehallinnon keskeisissä tehtävissä. EU:n rahoituskehysneuvottelujen loppuun saattaminen Suomen keskeiset tavoitteet turvaavalla tavalla, ml. riittävä rahoitus EU:n vahvalle roolille globaaleihin haasteisiin vastatessa ja naapuruston vakaudesta huolehdittaessa. EU:n laajentumisprosessin edistäminen varmistaen Suomen etujen toteutuminen, painopisteinä Länsi-Balkan, Islanti ja Turkki. Jäsenyysvalmiuksien tukeminen EU:n rahoitusvälineitä käyttämällä ja Suomen viranomaisten asiantuntijatuella.	Latinalaisen Amerikan toimintaohjelman toimeenpano. Afganistanin transition tukeminen ml. naisten oikeuksien edistäminen. Pohjois-Afrikan ja Lähi-idän yhteiskunnallisen muutosprosessin tukeminen vakaan ja demokraattisen kehityksen turvaamiseksi. Erityisesti naisten ja tyttöjen aseman ja oikeuksien edistäminen. Afrikan vakaan poliittisen ja taloudellisen kehityksen tukeminen "Afrikka Suomen ulkopoliitikassa" -linjauksen toimeenpanolla. EU-Afrikka –huippukokousten tehokkaampi hyödyntäminen Afrikan ja EU:n välisen kumppanuuden vahvistamiseksi. EU:n ulkoisen toiminnan vahvistaminen, ml. edustautuminen kv. foorumeilla. Euroopan ulkosuhdehallinnon täysimääräinen hyödyntäminen Suomen tavoitteiden ajamisessa. EUH-rekrytointien edistäminen tavoitteena suomalaisten määrän lisääntyminen ulkosuhdehallinnon keskeisissä tehtävissä. EU:n laajentumisprosessin edistäminen varmistaen Suomen etujen toteutuminen. Jäsenyysvalmiuksien tukeminen EU:n rahoitusvälineitä käyttämällä ja Suomen viranomaisten asiantuntijatuella.

Kauppolitiikka ja kaupallis-taloudelliset suhteet

Toimintoon kuuluvat kaupallistaloudelliset suhteet ja kauppoliittinen vaikuttaminen, ml. EU:n yhteiseen kauppolitiikkaan ja sen yhteensovittamiseen liittyvät asiat, sekä viennin ja kansainvälistymisen edistäminen.

Tulostavoitteet vuodelle 2013	Alustavat tulostavoitteet vuosille 2014 - 2017
Vahvistetaan johdonmukaisesti kauppoli-	Vahvistetaan johdonmukaisesti kauppoli-

tiikan, markkinoillepääsytyön ja VKE-toiminnan toisiaan tukevuutta taloudellisten ulkosuhteiden toimintaohjelman toimeenpanossa. Ajetaan kaupan (erityisesti palvelujen) ja investointien vapauttamisen tarjoamien mahdollisuuksien tehokkaampaa ja johdonmukaisempaa hyödyntämistä talouskasvun ja työllisyyden parantamiseksi EU:n kahden-, useamman- ja monenvälisissä kauppaneuvotteluissa. Edistetään osaratkaisujen syntymistä WTO-neuvotteluissa ja WTO-järjestelmän kanssa yhteensopivien plurilateraaliosopimusneuvottelujen käynnistämistä palveluissa ja ympäristöstävällisissä tuotteissa. OECD:n kauppaa, investointeja ja globaalihallintaa koskevaan sisältötyöhön vaikuttaminen ja työn tulosten hyödyntäminen. Pyritään vaikuttamaan G20-prosesseihin erityisesti OECD:n komiteatyöskentelyn ja sihteeristön kautta. Venäjän OECD-jäsenyysprosessiin ja järjestön avainkumppanuusohjelmien sisältöön vaikuttaminen Suomen tavoitteiden mukaisesti. Vahvistetaan köyhimpien kehitysmaiden kykyä tunnistaa kaupan kehittämiseen liittyvät keskeiset kehityshaasteet sekä kykyä neuvotella, toimeenpanna kauppasopimuksia ja hyödyntää kansainvälistä kauppa- ja investointijärjestelmää. Edistetään kestävien yksityisten investointien syntymistä tukemalla liike- tai investointiympäristön uudistuksia sekä edistetään elinkeinoelämän ja kansalaisjärjestöjen mahdollisuuksia osallistua yhteistyöhön kauppaa tukevan kehitysyhteistyön puitteissa. Venäjän WTO-jäsenyysvelvoitteiden toimeenpanon valvonta ja edistäminen suomalaisen elinkeinoelämän etujen mukaisesti erityisesti teknisissä kaupanesteissä ja tullimenettelyissä sekä vienti- ja tuontitulleihin liittyvissä kysymyksissä. EU:n ja Venäjän kahdenvälisen kaupallistaloudellisten sopimusjärjestelyjen edistäminen. Aktiivinen panostaminen taloudellisten ulkosuhteiden toimintaohjelman (TU) toimeenpanoon Team Finland –toimintakonseptin hengessä. Kehitetään edustustojen ja niiden henkilöstön valmiutta toimia asemamaakohtaisten Team Finland	tiikan, markkinoillepääsytyön ja VKE-toiminnan toisiaan tukevuutta taloudellisten ulkosuhteiden toimintaohjelman toimeenpanossa Ajetaan kaupan (erityisesti palvelujen) ja investointien vapauttamisen tarjoamien mahdollisuuksien tehokkaampaa ja johdonmukaisempaa hyödyntämistä talouskasvun ja työllisyyden parantamiseksi EU:n kahden-, useamman- ja monenvälisissä kauppaneuvotteluissa. Tuetaan monenkeskisen kauppajärjestelmän toimintakyvyn ja tuloksellisuuden vahvistamista. Edistetään Suomen tavoitteiden mukaisia plurialoitteiden/-tuloksien syntymistä. OECD: n kauppaa, investointeja ja globaalihallintaa koskevaan sisältötyöhön vaikuttaminen ja työn tulosten hyödyntäminen. Pyritään vaikuttamaan G20-prosesseihin erityisesti OECD:n komiteatyöskentelyn ja sihteeristön kautta. Venäjän jäsenyysneuvottelujen saaminen Suomen tavoitteiden mukaiseen päätökseen, seuraavan laajentumiskierroksen käynnistäminen sekä avainkumppanuusohjelmien toimeenpano Vahvistetaan köyhimpien kehitysmaiden kykyä tunnistaa kaupan kehittämiseen liittyvät keskeiset kehityshaasteet sekä kykyä neuvotella, toimeenpanna kauppasopimuksia ja hyödyntää kansainvälistä kauppa- ja investointijärjestelmää. Edistetään kestävien yksityisten investointien syntymistä tukemalla liike- tai investointiympäristön uudistuksia sekä edistetään elinkeinoelämän ja kansalaisjärjestöjen mahdollisuuksia osallistua yhteistyöhön kauppaa tukevan kehitysyhteistyön puitteissa. Venäjän WTO-jäsenyysvelvoitteiden toimeenpanon valvonta ja edistäminen suomalaisen elinkeinoelämän etujen mukaisesti erityisesti teknisissä kaupanesteissä ja tullimenettelyissä sekä vienti- ja tuontitulleihin liittyvissä kysymyksissä. EU:n ja Venäjän kahdenvälisen kaupallistaloudellisten sopimusjärjestelyjen edistäminen. Ulkoasiainhallinnon VKE-tarjooman kehittäminen, jäsentäminen ja vakiinnuttaminen osaksi edustustoverkon palveluja taloudellisten ulkosuhteiden toimintaohjelman puitteissa. VKE-työn profiiliin nostaminen edustustojen toiminnassa ja työn ohjaaminen

–verkostojen puheenjohtajina ja koordinaattoreina sekä paikallisina kontaktihenkilöinä, yhdessä muiden verkoston toimijoiden kanssa. TU -toimintaohjelman toimeenpanossa korostetaan ulkoasiainhallinnon roolia kansainvälisen markkinakehityksen ymmärtäjinä ja laaja-alaisena verkottajana, ovien avaajana ja kumppanuuksien etsijänä suomalaisille yrityksille. Osallistutaan osana Team Finland –toimintaa ennakkointityön kehittämiseen yhteistyössä Tekesin ja muiden kumppanien kanssa. Tavoitteena on ulkoasiainhallinnon tuottaman ennakkointitiedon perustuminen selkeisiin ennakkointi- ja raportointiprofiileihin, joita työstetään yhteistyössä edustustojen ja kumppanien kanssa. UM-Tekes –ennakkointityötä jatketaan ja laajennetaan edustustoverkkoon siten, että se palvelee mahdollisimman hyvin ennakkointitiedon tarpeita Suomessa. Suomalaisyritysten kohtaamien kaupan ja investointien esteiden kartoittaminen ja poistaminen osana taloudellisten ulkosuhteiden toimintaohjelmaa ja kauppapoliittista valmistelua. Suomalaisen elinkeinoelämän tavoitteiden edistäminen tuonnin kauppapolitiikassa ja erityisesti raaka-aineiden ja komponenttien saatavuutta koskevissa kysymyksissä puutumalla kauppakumppaneiden vienninrajoittamistoimiin ja tavoittelemalla EU:n tuontijärjestelmän liberalisointia Suomelle keskeisillä sektoreilla. Tehokas kaksikäyttötuotteiden vientivalvonnan viranomaistoiminta sähköisen vientivalvontajärjestelmän puitteissa. Yhteydenpito, tiedottaminen ja dialogi suomalaisen teollisuuden ja vientiyritysten kanssa kaksikäyttötuotteiden kehityksestä ja muutostarpeista, erityisesti EU:n vientivalvontajärjestelmän kehittämisessä.	proaktiivisempaan suuntaan. Team Finland –toimintakonseptin vakiinnuttaminen suomalaisten VKE-toimijoiden yhteistyön perustaksi. Ennakkointityön edelleen laajentaminen ja vakiinnuttaminen osaksi ulkoasiainhallinnon työtä. Suomalaisyritysten kohtaamien kaupan ja investointien esteiden kartoittaminen ja poistaminen osana taloudellisten ulkosuhteiden toimintaohjelmaa ja kauppapoliittista valmistelua. Suomalaisen elinkeinoelämän tavoitteiden edistäminen tuonnin kauppapolitiikassa ja erityisesti raaka-aineiden ja komponenttien saatavuutta koskevissa kysymyksissä puutumalla kauppakumppaneiden vienninrajoittamistoimiin ja tavoittelemalla EU:n tuontijärjestelmän liberalisointia Suomelle keskeisillä sektoreilla. Tehokas kaksikäyttötuotteiden vientivalvonnan viranomaistoiminta sähköisen vientivalvontajärjestelmän puitteissa. Yhteydenpito, tiedottaminen ja dialogi suomalaisen teollisuuden ja vientiyritysten kanssa kaksikäyttötuotteiden kehityksestä ja muutostarpeista, erityisesti EU:n vientivalvontajärjestelmän kehittämisessä.

Kehityspolitiikka ja kehitysyhteistyö

Toiminto käsittää yleisen kehityspolitiikan ja toiminnan kehittämisen, monenvälisen kehityspolitiikan ja kehitysyhteistyön, EU:n kehityspolitiikan ja kehitysyhteistyön, humanitaarisen avun ja humanitaarisen miinatoiminnan, kahdenvälisen kehityspolitiikan ja kehitysyhteistyön, kansalaisyhteiskunnan kehitysyhteistyön, yhteistyön yksityisen ja julkisen sektorin toimijoiden kanssa sekä kansainväliset ympäristökysymykset.

Tulostavoitteet vuodelle 2013	Alustavat tulostavoitteet vuosille 2014 - 2017
Oikeusperustaista lähestymistapaa, kestävä kehitystä ja köyhyyden vähentämistä korostavan kehityspoliittinen toimenpideohjelman toimeenpano. Varsinaisen kehitysyhteistyön jäädytettyyn määrärahasoon sopeutettu toiminnan suunnittelu hallitusohjelman ja kehityspoliittisen toimenpideohjelman huomioon otta- valla sekä toimintojen pirstaloituneisuutta vähentävällä tavalla. Julkisen kehitysyhteistyön (ODA) kattava, laadukas ja oikea-aikainen raportointi virallisesta toteutumasta kansainvälisesti sekä kansallisesti. Avoimuuden lisääminen julkis- ten varojen käytöstä tilastotietojen saata- vuuden kautta. Laadukas ja koordinoitu vaikuttaminen EU:n kehityspoliitikassa Suomen kehityspo- liittisen toimenpideohjelman pohjalta; erityi- sesti vaikuttaminen tuleviin rahoituskehys- neuvotteluihin. Aktiivinen vaikuttaminen vuosituhattavoite- ten jälkeistä kehityspoliittikkaa valmiste- levaan ja muuhun kehityspoliittiseen kes- kusteluun (ml. nousevat taloudet ja G20) sekä tuloksellisuuskeskusteluun OECD:n ja EU:n piirissä. OECD:n vertaisarviointin huomioonottaminen soveltuvin osin kehi- tystavoitteiden toimeenpanossa. Kehitystä tukevan politiikkajoh- donmukaisuuden vahvistaminen. Eduskunnalle vuonna 2014 annettavan vaikuttavuus- ja johdonmukaisuusselonteon laadukas valmistelu. Tulosperustaisen toimintatavan edelleen kehittäminen tästä laaditun toimintaohjel- man mukaisesti. Avun tuloksellisuutta kos- kevien sitoumusten jatkuva toimeenpano. Monenkeskisen kehitysyhteistyön vahvempi painottaminen hallitusohjelman mukaisesti, ja tähän liittyvän Suomen vaikuttamisen tehostaminen (ns. multivaikuttaminen). Organisaatiokohtaisten vaikuttamisstrategi- oiden käyttöönotto. Kahdenvälisen ja alueellisen kehityspoliti- kan ja -yhteistyön tehokas ja laadukas	Kehityspoliittisen toimenpideohjelman toi- meenpano. Määrärahojen tasaisen kasvun varmistami- nen kohti 0,7 prosentin ODA/BKTL- tavoitetta, ml päästöoikeuksien huutokaup- patulojen ohjaaminen ilmatorahoitukseen ja kehitysyhteistyöhön. Julkisen kehitysyhteistyön (ODA) kattava, laadukas ja oikea-aikainen raportointi viral- lisesta toteutumasta kansainvälisesti sekä kansallisesti. Avoimuuden lisääminen julkis- ten varojen käytöstä tilastotietojen saata- vuuden kautta. EU:n globaalin roolin ja siinä erityisesti ke- hityspoliitiikan vahvistaminen uudistuneessa institutionaalisessa toimintaympäristössä. Vaikuttaminen kv. kehityspoliittiseen kes- kusteluun ja neuvotteluihin osallistuminen vuoden 2015 jälkeisten kehitystavoitteiden osalta. Uusien globaalitavoitteiden tukemi- nen maatasolla. Poliitiikkajohdonmukaisu- den vahvistaminen kansallisella ja EU- tasolla. Vaikuttavuus- ja johdonmukaisuusselonte- on viimeistely ja käsittely eduskunnassa 2014. Tulosperustaisuutta koskevan toimintaoh- jelman toimeenpano. Avun tuloksellisuutta koskevien sitoumusten jatkuva jalkauttami- nen ja toimeenpano. Vaikuttamisstrategioiden toimeenpano. Kahdenvälisen ja alueellisen kehityspoliti- kan ja -yhteistyön tehokas ja laadukas

suunnittelu ja toimeenpano. Annettujen sitoumusten mukaisesti kohdennetaan Afrikkaan 50 prosenttia kehitysyhteistyömäärärahojen kasvusta. Tämä edellyttää mahdollisten päästökauppatulojen ohjaamista kehitysyhteistyöhön. Yksityissektorin instrumenttien kehittäminen ja hallinto siten, että ne tuottavat mahdollisimman suuren kehitysvaikutuksen. Ilmastopimusneuvottelujen edistäminen Dohan ilmastokokouksen tulosten perusteella, ml. Green Fund. Fast start – rahoituksen päätyttyä 2012 varmistetaan rahoituksen taso ja kehitetään raportointia. Vastaaminen joustomekanismeja koskevista velvoitteista ja työn kehittämisestä. Monialainen kanssakäyminen kansalaisyhteiskunnan kanssa kehityspolitiikan saralla, ml. vahvempi painottaminen kehitysyhteistyörahoituksessa ja kehityspoliittisen kansalaisyhteiskuntalinjauksen toimeenpano. EU- ja rahoittajakohereenssin vahvistaminen humanitaarisessa avussa ja luonnononnettomuuksiin ja -riskeihin ennakolta varautumisen (ns. DRR) sekä jatkumoajattelun huomioonottaminen kehitysyhteistyössä.	suunnittelu ja toimeenpano. Annettujen sitoumusten mukaisesti kohdennetaan Afrikkaan 50 prosenttia kehitysyhteistyömäärärahojen kasvusta. Yksityissektorin instrumenttien kehittäminen ja hallinto siten, että ne tuottavat mahdollisimman suuren kehitysvaikutuksen. Ilmastopimusneuvottelujen loppuun saattaminen kansallisten ja EU-tavoitteiden mukaisesti ja velvoitteiden implementoinnin aloittaminen mm. ilmastorahoituksen ja joustomekanismien osalta. Varmistetaan ilmastorahoituksen taso ja tarkoituksenmukainen kehitys vuoteen 2020 ja ohjataan päästöoikeuksien huutokaupasta saatavia tuloja ilmastorahoitukseen ja kehitysyhteistyöhön. Monialainen kanssakäyminen kansalaisyhteiskunnan kanssa kehityspolitiikan saralla, ml. kehityspoliittisen kansalaisyhteiskuntalinjauksen toimeenpano. EU- ja rahoittajakohereenssin vahvistaminen humanitaarisessa avussa ja luonnononnettomuuksiin ja -riskeihin ennakolta varautumisen (ns. DRR) sekä jatkumoajattelun huomioonottaminen kehitysyhteistyössä.

Kansalaispalvelut

Kansalaispalvelut koostuvat konsuli- ja maahantulopalveluista.

Tulostavoitteet vuodelle 2013	Alustavat tulostavoitteet vuosille 2014 - 2017
Kansalaispalvelustrategian toiminnallistaminen. Kansalaispalveluprosessien virtaviivaistaminen ja tehostaminen.	Kansalaispalvelustrategian toiminnallistaminen. Kansalaispalveluprosessien virtaviivaistaminen ja tehostaminen.
Maahantulopalveluiden kehittäminen ja tehostaminen.	Maahantulopalveluiden kehittäminen ja tehostaminen.
Konsuliasiakkaiden avustaminen nopeasti ja tehokkaasti.	Konsuliasiakkaiden avustaminen nopeasti ja tehokkaasti.
Tasokkaiden, kohdennettujen matkustusturvallisuuspalveluiden tarjoaminen.	Tasokkaiden, kohdennettujen matkustusturvallisuuspalveluiden tarjoaminen.

Kansalaispalveluita koskevan kansalaisviestinnän tehostaminen. Toimintavalmiuksien ylläpito kriisitilanteita varten. Pohjoismaisen ja EU-yhteistyön edelleen kartoittaminen ja lisääntyvä hyväksikäyttäminen kansalaispalveluissa. Laittoman maahantulon ja ihmiskaupan torjuntaa tehostetaan mm. LAMA-toimenpideohjelman suositusten mukaisesti.	Kansalaispalveluita koskevan kansalaisviestinnän tehostaminen. Toimintavalmiuksien ylläpito kriisitilanteita varten. Pohjoismaisen ja EU-yhteistyön edelleen kartoittaminen ja lisääntyvä hyväksikäyttäminen kansalaispalveluissa. Laittoman maahantulon ja ihmiskaupan torjuntaa tehostetaan mm. LAMA-toimenpideohjelman suositusten mukaisesti.

EU-oikeudelliset ja kansainvälisoikeudelliset asiat

Toimintoon kuuluvat kansainvälisten sopimusten valmistelu, voimaansaattaminen ja yhteensovittamisessa avustaminen, Suomen edustaminen Euroopan unionin tuomioistuimissa ja Suomea EU:n jäsenenä koskevissa rikkomusmenettelyissä sekä kansainvälinen oikeus, ihmisoikeudet ja kansainväliset lainkäyttö- ja tutkintaelimet.

Tulostavoitteet vuodelle 2013	Alustavat tulostavoitteet vuosille 2014 - 2017
Aloitteellinen vaikuttaminen YK:n ja EU:n oikeudelliseen työhön. Vaikuttaminen YK:n oikeusvaltiokeskusteluun jatkona syksyn 2012 korkean tason oikeusvaltiotapahtumalle. EU- ja valtiosopimusoikeudellisen asiantuntemuksen tuottaminen ja hyödyntäminen kansainvälisiin suhteisiin ja EU-yhteistyössä. EU:n liittymistä Euroopan ihmisoikeussopimuksen koskevien neuvottelujen loppuunsaattaminen. Osallistuminen Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen reformiprosessiin. Ihmisoikeuksien kehittäminen ja oikeusval-	Aloitteellinen vaikuttaminen YK:n ja EU:n oikeudelliseen työhön. EU- ja valtiosopimusoikeudellisen asiantuntemuksen tuottaminen ja hyödyntäminen kansainvälisiin suhteisiin ja EU-yhteistyössä. Kansallinen EU:n Euroopan ihmisoikeussopimukseen liittymistä koskevan sopimuksen voimaansaattaminen ja unionin ratifiointiprosessin edistäminen. Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen reformiprosessiin liittyvän Brightonin julistuksen toteuttaminen. Suomen liittyminen YK:n vammaisyleissopimukseen ja sen valinnaiseen pöytäkirjaan. Suomen liittyminen Euroopan neuvoston naiseen kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemistä ja torjumista koskevaan yleissopimukseen. Ihmisoikeuksien kehittäminen ja oikeusval-

tioperiaatteen vahvistaminen kansainvälisessä yhteistyössä. Ihmisoikeuksien kehittäminen valtioneuvoston Euroopan ihmisoikeustuomioistuimessa ja muissa kansainvälisissä lainkäyttö- ja tutkintaelimissä. Suomen etujen mukainen valtioneuvoston toiminta EU-tuomioistuimessa ja komission rikkomusmenettelyissä. Laaja-alaisen turvallisuuden edistäminen vaikuttamalla kansainväliseen terrorismin vastaiseen toimintaan ihmisoikeudet huomioiden, sekä kansainvälisen humanitaarisen oikeuden kunnioittamisen edistämiseen. ICC:n ja muiden kansainvälisten rikostuomioistuinten sekä muiden rankaisemattomuutta vähentävien hankkeiden tukeminen, huomioiden mm. kansainvälisten rikosten uhrien asema. YK:n ja EU:n pakotejärjestelmän kehittämisen ihmisoikeudet huomioon ottaen.	tioperiaatteen vahvistaminen kansainvälisessä yhteistyössä. Ihmisoikeuksien kehittäminen valtioneuvoston Euroopan ihmisoikeustuomioistuimessa ja muissa kansainvälisissä lainkäyttö- ja tutkintaelimissä. Suomen etujen mukainen valtioneuvoston toiminta EU-tuomioistuimessa ja komission rikkomusmenettelyissä. Laaja-alaisen turvallisuuden edistäminen vaikuttamalla kansainväliseen terrorismin vastaiseen toimintaan ihmisoikeudet huomioiden, sekä kansainvälisen humanitaarisen oikeuden kunnioittamisen edistämiseen. ICC:n ja muiden kansainvälisten rikostuomioistuinten sekä muiden rankaisemattomuutta vähentävien hankkeiden tukeminen, huomioiden mm. kansainvälisten rikosten uhrien asema. YK:n ja EU:n pakotejärjestelmän kehittämisen ihmisoikeudet huomioon ottaen.

Valtioiden ja kansainvälisten järjestöjen edustautuminen Suomessa

Valtioiden ja kansainvälisten järjestöjen edustautuminen Suomessa käsittää mm. valtiotervailujen sekä pääministeri- ja ulkoasiainministerivierailujen valmistelut sekä valtiollisten juhlatilaisuuksien järjestelyt ja toimeenpanon.

Tulostavoitteet vuodelle 2013	Alustavat tulostavoitteet vuosille 2014 - 2017
Kahdenvälisten suhteiden tukeminen yhteydenpidolla edustustoihin sekä laadukkailla ja toimivilla korkean tason vierailujärjestelyillä. Kansainvälisiin sopimuksiin perustuvien sekä erioikeuksiin ja vapauksiin liittyvien palvelujen tuottaminen työmenetelmiä ja resursseja tehokkaasti käyttäen. Yhteistyö eri viranomaisten kanssa edustustojen toimintaedellytysten ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi.	Kahdenvälisten suhteiden tukeminen yhteydenpidolla edustustoihin sekä laadukkailla ja toimivilla korkean tason vierailujärjestelyillä. Kansainvälisiin sopimuksiin perustuvien sekä erioikeuksiin ja vapauksiin liittyvien palvelujen tuottaminen työmenetelmiä ja resursseja tehokkaasti käyttäen. Yhteistyö eri viranomaisten kanssa edustustojen toimintaedellytysten ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi

Ulkoasiainhallinnon muut kansainväliset tehtävät

Tämän toiminnon alla esitetään edustustojen EU-työ muille hallinnonaloille kuten esim. valtioneuvoston kanslialle, valtiovarainministeriölle ja työ- ja elinkeinoministeriölle tehtävä EU-työ.

Toimintoon kuuluu myös julkisuusdiplomatian (JD) puitteissa tehtävä pitkäjänteinen vaikuttaminen ei-valtiollisiin toimijoihin Suomen taloudellisten, poliittisten ja muiden tavoitteiden saavuttamiseksi ja Suomen vaikutusvallan ja vetovoiman lisäämiseksi sekä tämän työn valmistelu ja Team Finland/Suomi-talo –toiminta.

Lisäksi tässä osiossa esitetään Tasavallan Presidentin ja valtioneuvoston jäsenten ulkomaan vierailuihin liittyvät tehtävät.

Tulostavoitteet vuodelle 2013	Alustavat tulostavoitteet vuosille 2014 - 2017
Hallituksen EU- tavoitteiden edistäminen johdonmukaisen vaikuttamisen ja analyttisen raportoinnin kautta sekä tehokkaan jälkiseurannan ja kontaktiverkoston aktiivisen hyödyntämisen kautta. Erityistä panostusta vaativat mm. talouskriisin hoito ja talouspoliittisen koordinaation ja kilpailukykyyn parantaminen, keskustelu euroalueen tulevaisuudesta ja unionin toiminnan kehittämisestä, rahoituskehysneuvottelujen loppuun saattaminen, Schengen-alueen hallittu kehittäminen, lähialueet ja laajentuminen sekä unionin ulkoisen yhtenäisyyden parantaminen. Vierailuvaihdon tehokkuuden ja tuloksellisuuden lisääminen terävöittämällä valmisteluja ja tehostamalla seurantaa. Taloudellisiin ulkosuhteisiin ja sitä laajempaan Team Finland –toimintamalliin panostetaan kehittämällä kattavaa maakuvatyötä ja siihen kuuluvaa julkisuusdiplomatiaa. Tämä tehdään uudistamalla Finland Promotion Board. Sen asettaa valtioneuvoston kanslia, joka myös ottaa elimen johtoroolin. Sen tehtävänä on muodostaa kokonaiskuva maakuvatyön keskeisistä sektoreista ja niiden kehittämismahdollisuuksia sekä koota yhteisiä resursseja yhteisten viestintätyökalujen tuottamiseen. Maakuvatyön koordinaation, tuen ja seurannan järjestämiseksi tehdään tarvittavat järjestelyt. Team Finland –toimintaohjelmille annetaan järjestelmällinen tuki uudistetun Finland Promotion Boardin ja ministeriön voimin. Tarkistetaan nykyisen 12 priorisoidun JD-ohjelmamaan määrä, valikoima ja rahoitus-	Hallituksen EU- tavoitteiden edistäminen johdonmukaisen vaikuttamisen ja analyttisen raportoinnin kautta sekä tehokkaan jälkiseurannan ja kontaktiverkoston aktiivisen hyödyntämisen kautta. Tarkempi tavoitteenasetanta ajankohtaisen agendan ja valtioneuvoston linjausten mukaisesti. Vierailuvaihdon tehokkuuden ja tuloksellisuuden lisääminen terävöittämällä valmisteluja ja tehostamalla seurantaa. Team Finland – toimintamallin maakuva-työn ensimmäisen toimintavuoden perusteella tehdään tarvittavat tarkistukset ja toiminta vakiinnutetaan. Team Finland –toimintaohjelmia kehitetään ja niiden ohjaamista ja tukea lisätään. Frankfurtin kirjamesseujen Suomi-teemamaahanke toteutetaan.

järjestelyt. Pohjoismaiden yhteistyön kehittäminen ja tiivistäminen. Aktiivinen vaikuttaminen Pohjoismaiden ministerineuvostossa (PMN) pohjoismaisen mallin vahvuuksien turvaamiseksi ja Suomen etujen edistämiseksi. Rajaesteyhteistyön jatkaminen. Kunniakonsuliverkon tukeminen ja hyödyntäminen yhdessä edustustoverkon kanssa.	Aktiivinen vaikuttaminen Pohjoismaiden ministerineuvostossa pohjoismaisen mallin vahvuuksien turvaamiseksi ja Suomen etujen edistämiseksi. Rajaesteyhteistyön jatkaminen. PMN:n 2016 ja PN:n 2017 puheenjohtajuuksien tehokas valmistelu ja onnistunut hoito. Kunniakonsuliverkon tukeminen ja hyödyntäminen yhdessä edustustoverkon kanssa.

Johtaminen, hallinto- ja muut tukitehtävät

Tässä osiossa esitetään hallinnonalan johtamista, tarkastustoimintaa, taloushallintoa, tietohallintoa ja –palveluita, viestintää ja muita tukipalveluja, ml. kiinteistöhallinto ja turvallisuus, koskevat tavoitteet suunnittelukaudelle. Suunnittelukauden aikana erityishuomio kohdistuu edustustoverkkoon, sen rakenteeseen ja toimintatapoihin.

Henkilöstöhallintoa koskevat tavoitteet esitetään luvussa Henkisten voimavarojen hallintoa ja kehittäminen.

Tulostavoitteet vuodelle 2013	Alustavat tulostavoitteet vuosille 2014 - 2017
Uuden suunnittelujärjestelmän lopullinen käyttöönotto huomioonottaen mahdolliset Kehu- ja Vatu-linjaukset sekä Kieku. Edustustoverkon muutosten läpivieminen ja muutosten jatkuva arviointi: • Edustustoverkon vuodelle 2013 ajoitetut muutokset pannaan toimeen. • Arvioidaan EU:n ulkosuhdehallinnon perustamisen vaikutukset. Hallinnonalan kokonaisvaltainen kriisivalmius ja valmiusasioden uudelleen organisointi viedään lopullisesti käytäntöön. Turvallisuustoiminnan kehittäminen; Ulkoasiainhallinnon turvallisuustason ylläpitäminen ja parantaminen; turvallisuusstrategian laatiminen. Ulkoasiainhallinnon toiminnallisia tavoitteita ja yhteiskunnallista vaikuttavuutta tukevan viestintästrategia laatiminen. Eurooppatiedotuksen uuden strategian	Suunnittelujärjestelmän vakiinnuttaminen. Järjestelmän arviointi suunnittelukauden lopussa. Edustustoverkko-ohjelman läpivieminen ja muutosten jatkuva arviointi: • Edustustoverkon mahdolliset suunnittelukaudelle ajoitetut muutokset pannaan toimeen. Hallinnonalan kokonaisvaltainen kriisivalmius ja valmiusasioden organisointi tarkistetaan. Turvallisuustoiminnan kehittäminen; Ulkoasiainhallinnon turvallisuustason ylläpitäminen ja parantaminen. Turvallisuusstrategian toimeenpano; Turvallisuustoiminnan kehittäminen systemaattisemmaksi. Painopisteenä korkeauhkaiset edustustot. Viestintästrategian toimeenpano. Keskitetty Eurooppatiedotus toimii vakiin-

mukaisen toiminnan käynnistäminen ja uusien toimintatapojen luominen. Vuoden 2013 alusta lukien uudistettu Eurooppatiedotus toimii ministeriöstä käsin ja sillä on yksi maakuntapiste Rovaniemellä, jonka tehtävät on kytketty Suomen EU-arktiseen informaatiokeskushankkeeseen Säädösvalmistelun laadun kehittäminen. Tietohallinnon kehittäminen ulkoasiainhallinnon tarpeiden pohjalta; Sähköisten toimintatapojen kehittäminen ja käyttöönotto hallinto- ja tukitehtävien tehostamiseksi ja vähentämiseksi Kiinteistöhallinnon kehittäminen; Kiinteistöstrategian päivitys huomioiden valtion kiinteistöstrategia ja sen säästötavoitteet; Kansliayhteistyössä pohjoismaisten ja EU-mahdollisuuksien huomioon ottaminen.	tuneesti Helsingistä käsin ml. Rovaniemi. Sen strategiaa, toimintatapoja ja työn tuloksia arvioidaan ja toimintaa kehitetään. Säädösvalmistelun laadun kehittäminen. Tietohallinnon kehittäminen ulkoasiainhallinnon tarpeiden pohjalta; Asiakirjallisen tiedon hallinnan parantaminen, tietoteknisen infrastruktuurin uudistaminen, tietoturvallisuuden kehittäminen; Sähköisten toimintatapojen kehittäminen ja käyttöönotto hallinto- ja tukitehtävien tehostamiseksi ja vähentämiseksi. Kiinteistöhallinnon kehittäminen; Kiinteistöstrategian toimeenpano; Kansliayhteistyön kehittäminen pohjoismaisessa ja EU-kontekstissa.

Vaikuttavuus- ja tuloksellisuusohjelma

Valtiovarainministeriö käynnisti syksyllä 2011 hallitusohjelman linjausten mukaisesti valtionhallintoa kehittävän vaikuttavuus- ja tuloksellisuusohjelman (VATU), jolla valtionhallinto pyrkii omalla toiminnallaan vaikuttamaan julkisen talouden kestävyysvajeen supistamiseen ja työmarkkinoiden muutokseen. Ohjelma on asetettu ajanjaksolle 1.11.2011 – 30.4.2015 ja se pitää sisällään kolme osa-aluetta: hallinnonalakohtaiset vaikuttavuus- ja tuloksellisuusohjelmat ml. hankkeet, ydintoimintoanalyysit sekä suunnitelmat inhimillisen pääoman edistämiseksi. Ulkoministeriö asetti toukokuussa 2012 oman ohjelmansa VATU-hankkeiden ja -toimenpiteiden toteuttamiseksi.

Kärkihankkeet

1. Team Finland / Suomi-talo

Team Finland –toimintamalli on osa hallitusohjelman toteuttamista. Tavoitteena on erityisesti suomalaistoimijoiden vaikuttavuuden lisääminen ja myönteisen maakuvan edistäminen nykyresurssien puitteissa.

Vaikuttavuus

- Suomalaistoimijoiden parantuva yhteistyö ulkomailla edistää Suomen kaupallistaloudellisia ja yhteiskunnallisia pyrkimyksiä ja maakuvaa
- Laaja-alainen Suomi-promootioyhteistyö valtion, yritysten ja järjestöjen kesken maaohjelmittain

Palvelukyky

- Ulkoiset kumppanit ja asiakkaat näkevät ja kokevat Suomen palvelut ja intressit ulkomailla mielekkäinä, selkeinä ja toisiaan tukevinä

- Ulkoiset kumppanit ja asiakkaat kokevat saavansa palvelut helposti ja vaivattomasti Suomen eri edustajilta, ns. ensimmäisen luokun periaate
- Tuottavuus ja taloudellisuus
- Laajempi ja laadukkaampi vaikuttavuus ilman lisäresursointia
- Aikaansaannoskyky
- Parantunut suomalaisten toimijoiden yhteistyö, työnjako ja osaamistaso verkostoitumisen, yhteisen koordinaation ja yhteisten tilojen käytön avulla

Team Finland –toimintatavan yhtenä keskeisenä tavoitesisältönä ja toimintamallina on vahvistaa Suomen ulkomailla olevien toimijoiden keskinäistä yhteistyötä ja sitä kautta myös tehokkaampaa palvelua sitä tarvitseville. Aiempaa paremman asiakaslähtöisyyden takaamiseksi kaikkiin asemamaihin on koottu Team Finland –verkostot, jotka ovat valmistelleet ensimmäiset yhteiset toimintasuunnitelmansa vuoden 2013 suunnitellusta yhteisestä toiminnasta. Kaikkiaan 76 toimintasuunnitelman laadinnassa ovat olleet mukana ulkoasiainhallinnon sekä TEM:n alaisten Finpron ja Tekesin lisäksi Suomen ulkomailla olevat tiede- ja kulttuuri-instituutit.

Team Finland –toiminnan toiminnallinen ja tulosohtaus on vastuutettu ministeriöiden kansliapäälliköiden ulkomaantoimintojen koordinaatioryhmälle, jonka puheenjohtajana toimii valtioneuvoston kanslian valtiosihteeri ja jonka jäseninä ovat mm. ulkoasiainministeriön, työ- ja elinkeinoministeriön sekä opetus- ja kulttuuriministeriön valtiosihteerit ja kansliapäälliköt.

2. Kansalaispalvelujen prosessien kehittäminen

Kansalaispalveluihin kohdistuu jatkuvasti merkittävää kysynnän kasvua kaikkien toiminta-alueiden osalta. Ministeriö on aloittanut kansalaispalvelustrategian linjausten mukaisen laajan kehittämis- ja toimeenpanovaiheen. Kansalaispalveluiden tarjoamiseksi niukkojen resurssien puitteissa on tarkasteltava ennakkoluulottomasti niiden tarjoamisen tapoja.

Palvelukyky

- Palvelutason nosto tai säilyttäminen joustavammilla prosesseilla (sähköisyys, keskittäminen Suomeen tai alueellisesti, pohjoismainen ja EU-yhteistyö) kysynnän kasvusta huolimatta

Tuottavuus ja taloudellisuus

- Parantunut yksikkökohtainen tuottavuus prosessien kehittämisen seurauksena
- Edustustoissa parempi resurssien kohdennuskyky toisiin tuloksellisiin tarkoituksiin

Aikaansaannoskyky

- Parempi aikaansaannoskyky laajenevan yhteistyön ja taakanjaon avulla muiden viranomaisten, valtioiden ja ulkoisten kumppanien kanssa

Keskeisimpänä ja kiireellisimpänä kehittämissisältönä on ollut viisumien käsittelyprosessien uusiminen sekä vastaanoton ulkoistamisen että paikkariippumattoman sähköisen käsittelyprosessin avulla NETVIS- ja ELVIS-hankkeissa.

Ydintoimintoanalyysi

Hallinnonaloilla toteutetaan osana VATU-ohjelmaa syksyn 2012 ja kevään 2013 aikana ydintoimintoanalyysi. Ydintoimintoanalyysin keskeisenä tavoitteena on valtionhallinnon toimintojen uudistaminen kansantalouden, julkisen talouden ja kansalaisten näkökulmasta siten, että perustehtäviä ja -palveluita voidaan hoitaa laadukkaasti myös tulevaisuudessa. Analyysin osana ministeriöiden oli tehtävä mielikuvaharjoitus analyysivaiheessa syntyneiden toimintojen uudistamista koskevan ehdotuslistan poh-

jalta. Hallinnonaloja pyydettiin arvioimaan toimintoja kuvitteellisessa tilanteessa, jossa resurssitasossa tapahtuisi 10 % muutos toimintamenojen tasolla vuoden 2013 talousarvioesityksen mukaisesti. Ulkoasiainhallinnon osalta tämä merkitsi arviointia siitä, mistä tehtävistä luovuttaisiin tai mitkä tehtävät organisoitaisiin toisin, jos toimintamäärärahat vähenisivät noin 20 miljoonaa euroa.

Ulkoministeriössä on analyysivaiheen pohjalta identifioitu seuraavat keskeisimmät kehittämistoimenpiteet:

- Edustustoverkon toimintatapojen ja palveluiden kehittäminen
- Kansalaispalvelujen kehittäminen
- Kehitysyhteistyön hallinnon kehittäminen
- Viestinnän kehittäminen
- Sisäisten toimintatapojen kehittäminen
- Hallinnon rakenteiden ja toiminnan kehittäminen
- UH:n tietohallinnon tehostaminen
- Talous- ja henkilöstöhallinnon kehittäminen
- Kiinteistöhallinnon kehittäminen

Näihin kehittämistoimiin sisältyy osittaista luopumista osana tehostamistoimintaa, mutta varsinaisia tehtäviä tai toiminnoista luopumisehdotuksia ministeriö ei tee. Moniin kehittämisesityksiin sisältyy lisäksi ulkoasiainhallinnon toiminnan luonteesta johtuen poikkihallinnollista yhteistyötä tai poikkihallinnollisia vaikutuksia.

Ulkoministeriön osalta kyseessä ovat pitkälti hallinnonalan jo asetettuja säästö- ja kehittämistavoitteita toteuttavat toimenpiteet. Ministeriö tekee hallinnonalallaan jatkuvaa kehittämis- ja tehostamistyötä osana normaalia tulosohjausprosessiaan. Vaikutavuus- ja tuloksellisuusohjelmaa edeltäneen tuottavuusohjelman aikana ministeriö teki mittavia rakenteellisia ja tukitoimintoihin liittyviä tehostamistoimia ja vähensi hallinnonaltaan 155 henkilötyövuotta vuosina 2005 - 2011. Nyt esitettyjä kehittämistoimia ei ole vielä hankkeistettu, joten niiden tarkkaa aikataulua, säästö- ja hyötyvaikutuksia on tässä vaiheessa liian aikaista arvioida.

Julkishallinnon tietovarantojen selvittäminen

Hallitusohjelman yhtenä strategisen toimeenpanosuunnitelman kärkihankkeena on julkisten tietovarantojen avaaminen kestäväen talouskasvun, työllisyyden ja kilpailukyvyn vahvistamiseksi. Avaamalla julkisia tietovarantoja jatkokäyttöä varten tähdätään myös kansalaisyhteiskunnan toimivuuden ja demokratian edistämiseen ja julkishallinnon tuottavuuteen.

Ulkoasiainhallinnossa käytetään lähes sataa operatiivista tietojärjestelmää eri tehtävien hoitamiseen. Järjestelmien yhteen toimivuudessa on haasteita: eri järjestelmien dataa ei ole rakennettu yhteismitalliseksi, mikä haittaa niiden käyttöä esimerkiksi tehokkaassa tiedonhaussa ja automatisoidussa raportoinnissa. Kansainvälisten sitoumusten ja hallituksen linjauksen myötä on syntynyt vaatimus saada julkisen hallinnon organisaation tuottamaa tietoa nykyistä helpommin saavutettavaksi ja ”avoimeksi” kansalaisten käyttöön myös ulkoasiainhallinnon osalta.

Ministeriössä on syksyllä 2012 aloitettu ulkoasiainhallinnon tietovarastohanke, jonka tavoitteena on kattaa viranomaisraportoinnin ja tiedontarpeen sekä tiedon läpinäky-

vyyttä parantavan ulkoasiainhallinnon ulkopuolisen raportoinnin tarpeet. Visiona on sellainen ulkoasiainhallinnon yhdistettyyn käsitelmalliin perustuvan tietovarastopalvelun rakentaminen, joka mahdollistaa eri tietojärjestelmistä saadun tiedon vertailukelpoisuuden ja yhteensopivuuden. Tämän perusteella luodaan asteittain kasvava tietovarasto.

Ensimmäisen osaprojektin tehtävänä on tuottaa järjestelmän toiminnallinen vaatimusmäärittely. Tietovaraston kiireellisin pilotoinnin kohde on Suomen kehitysryhmittöen OECD/DAC –raportoinnin automatisointi ottaen huomioon myös kehitysryhmittöen tiedotuksen tarpeet.

Hankkeen ollessa vielä aivan alkuvaiheessa ei sen myötä julkiseksi avattavia tietovarantoja ole vielä määritetty eikä sen taloudellisia vaikutuksia kehyskaudelle ole voitu vielä arvioida.

Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Suomen ikärakenteen muutos ja tästä julkiselle sektorille syntyvät sopeutumistarpeet ml. vaikuttavuus- ja tuloksellisuusohjelman tavoitteet sekä julkisen talouden säästöpainheet ovat haaste myös ulkoasiainhallinnolle. Samalla ulkoasiainhallintoon ja sen palveluihin kohdistuvat odotukset kasvavat. Henkilöstön ikääntyminen ja toisaalta keskimääräisen eläkeiän nousu edellyttävät henkilöstön parempaa motivointia ja jatkuvaa sitouttamista. Eläköitymisen myötä ulkoasiainhallinnon henkilöstön ikärakenne nuorentuu selvästi. Samalla muuttuvat työelämälle ja –uralle asetettavat odotukset ja vaatimukset.

Henkilöstöpolitiikan on edistettävä ulkoasiainhallinnon työn tuloksellisuutta. Tehtäväkuvien ja osaamisen kehittäminen, ulkoasiainhallinnon erityispiirteisiin kuuluva sujuva tehtäväkierto ja johdonmukainen urakehitys sekä työhyvinvointi laajassa merkityksessä ovat keskeisiä tuloksellisuuden osatekijöitä. Periaatteena on tasa-arvon toteuttaminen ministeriön kaikessa toiminnassa.

Keskeisin työväläinen edellä esitettyihin haasteisiin vastaamisessa on ministeriön henkilöstöstrategia (Hestra). Voimassa oleva henkilöstöstrategian 2010 - 2015 on tuloksellisuuden, osaamisen ja työhyvinvoinnin varmistaminen. Uuden strategian valmistelu alkaa vuonna 2014.

Henkilöstöstrategian 2010 - 2015 painopistealueet ovat:

- johtaminen
- henkilöstöressurssien kohdentaminen
- tehtäväkiertoon soveltuva palkkausjärjestelmä
- urajärjestelmien analysointi ja johtopäätösten tekeminen
- osaamisen turvaaminen muutostilanteissa.

Näille painopistealueille on määritetty lähivuosien tärkeimmät kehittämistarpeet ja niistä nousevat tavoitteet, joiden toimeenpano on aikataulutettu usealle vuodelle.

Julkisen talouden säästöpainesta johtuen ulkoasiainhallinto joutuu karsimaan tehtäviään ja tätä kautta myös henkilöstön määrä vähenee. Vähennyksien jälkeenkin on kuitenkin tarvetta uusrekryointiin. Henkilöstösuunnittelussa otetaan huomioon ulko-

asiainhallinnon toiminnan suunnittelu siten, että käytettävissä olevat henkilöstövoimavarat kohdennetaan entistä paremmin hallinnonalan prioriteettialueille.

Hallinnonalan henkilöstökehykset ovat seuraavat:

HTV/vuosi	2012	2013	2014	2015	2016	2017
UE lähetetty henkilöstö	570	570	570	570	570	570
UE paikalta palkatut	1 150	1 124	1 124	1 124	1 124	1 124
UE yhteensä	1 720	1 694	1 694	1 694	1 694	1 694
Ministeriö	967	974	951	929	911	911
UH yhteensä	2 687	2 668	2 645	2 623	2 605	2 605

Tulostavoitteet vuodelle 2013	Alustavat tulostavoitteet vuosille 2014 - 2017
Henkilöstöstrategian 2010 - 2015 puolivälitarkastelu ja toteutus eteenpäin. Johtajapolitiikan toimeenpano: • Ensimmäisen ulkoasiainhallinnon laajuksen 360-esimiesarvioinnin loppuunvienti ja analysointi. • Esimiesvalmennus vakiinnutetaan • Johtajapotentiaalin tunnistamisen suunnittelu käynnistyy • Kaikki TAKE –esimiestehtävät määräaikaikaisiksi. • Johtamissopimukset Kokonaisvaltaisen resurssisuunnittelun sisäänajo: • Henkilöstösuunnitelman kehitystyö jatkuu • Osastot, yksiköt ja edustustot suunnittelevat toimintaansa henkilöstöresurssiansa pohjalta. Työhyvinvoinnin valtavirtaistaminen: • Ministeriön osastojen/edustustojen osallistaminen työhyvinvointihankkeisiin • Ulkomaanedustuksen terveydenhuoltoon koskeva lakiuudistus käynnistyy.	Henkilöstöstrategian 2015 - 2020 valmistelu, hyväksyminen ja toimeenpano. Henkilöstöstrategian 2010 - 2015 loppuunvienti. Johtajapolitiikan toimeenpano: • Uudistukset tulevat osaksi toimintaa ja lisäävät sen tuloksellisuutta. Kokonaisvaltaisen resurssisuunnittelun vakiinnuttaminen ja henkilöstöresurssin kohdentaminen: • Henkilöstösuunnitelma on toimiva työkalu. • Resurssilähtöinen suunnittelu on vakiinnutunut. • Henkilöstövoimavarojen kohdentaminen muutoksen mukana on osa ministeriön osastojen, yksiköiden ja edustustojen suunnittelua. Työhyvinvoinnin valtavirtaistaminen: • Työhyvinvointiajattelu ja –välineiden käyttö ovat osa ministeriön osastojen ja edustustojen normaalia toimintaa. • Ulkomaanedustuksen terveydenhuoltoon koskeva lakiuudistus tulee voimaan. Laki on yhteensopiva lain ulkomaanedustuksen korvauksista kanssa.

Työsuhteessa edustustoon olevan henkilöstöä koskevan vuonna 2008 valmistuneen raportin päivitys. Valtionhallinnon vaikuttavuus- ja tuloksellisuusohjelman inhimillinen pääoma –osuus valmistuu.	Edustustoon työsuhteessa olevan henkilöstö palvelussuhteiden kehittäminen Hestran ja vuoden 2012 raportin suositusten pohjalta. Valtionhallinnon vaikuttavuus- ja tuloksellisuusohjelman inhimillinen pääoma – osuuden toteutus.

Suunnittelukauden määrärahat

Suunnittelukauden määrärahat ja ulkoasiainministeriön kehusehdotus ovat julkisia valtiovarainministeriön annettua talousarvioehdotuksen vuodelle 2014.